

Delavska enotnost

GLASILO GLAVNEGA ODBORA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Leto V. — Št. 46.

Ljubljana, 18. novembra 1949

Izvod 3 din

V borbo za plan po vzgledih najboljših

Čim bolj se bliža 29. november, tem bolj se zaostrojuje borba, ki bo prav o teh zadnjih dneh dosegla svoj višek. Mnogi delovni kolektivi so dosegli svoje planske naloge, drugi spet so tik pred njimi in s podvojeno silo bečajo svoje napore, da bi dosegli svojo delovno zmago do dneva republike in tako dokazali svojo predanost našemu podstvom. Iz oseh panog našega gospodarstva javljajo: »Plan je dosežen! Vedno večje število jih je. Velikanska armada naših delovnih ljudi je strnjena v borbi za zgraditev socializma!

V tej borbi kolektivi revolucionarno premagujejo najrazličnejše težave. Vprašanje delovne sile rešujejo na ta način, da opravljajo nadurno delo, samo, da bo plan izpolnjen do roka, do katerega so se obvezali. Močan vzpored pri izpolnjevanju plana je Sirotanovičev način dela, ki je marsikateremu kolektivu prispel k predčasni dosegi letne zmage. Rudarji so prekosili Stahanov rekord, vrtniki orelecve nafte v Lendavi, so dosegli nov državni rekord, mogočne uspehe so nadalje dosegli gozdni delavci, tekstilci skratka, delavci oseh strokov, katerim ni žal naporov za veliki cilj — petletni plan, katerega nam skušajo zavirati sovražniki socializma iz informbirojskega tabora.

Naši racionalizatorji, novatorji, izumitelji in znanstveniki so nam v zadnjih letih pomagali, da izdelujemo marsikaj, kar smo do zdaj uvažali in čisto še boljše kakovosti.

Uspehi te srčite borbe za dosego plana tretjega leta petletke do 29. novembra, dokazujejo, da se naši ljudje zavedajo, da brez borbe in žrtve ni socializma, da je borba potrebna zato, da bodo delovni ljudje lepše živeli, da bo naša država močna in neodvisna od kogar koli. Zato takšen delovni let takšni uspehi, ki so hkrati odraz neomajne ljubezni in predanosti narodov Jugoslavije do svojega državnega in partijskega vodstva s tovarišem Titom na čelu.

PRVI V ČRNI METALURGIJI SO MARTINARJI IZ ŠTOR

Letos so v Železarni Štore tekmovali vse leto, saj je ta kolektiv pozval že v januarju vse kolektive črne metalurgije na tekmovalje, ki je postalo v Štorah stalna oblika dela. Napovedali so medobratno poostreno tekmovalje tako v počastitev okrajne partijske konference Celje-okolica in v počastitev oblastne sindikalne skupščine v Ljubljani. Vsi obrati so dosegli lepe uspehe. Martinarji pa so hoteli biti prvi in so se obvezali, da bodo prvi izpolnili letni plan. Valjarji so jim odgovorili, da jih bodo prekosili. Eni kot drugi so imeli velike objektivne težave, eni kot drugi so pa tudi prijeli za delo. Zmagali so martinarji.

V soboto 12. novembra je sirena storške železarne objavila zmago zavodnih martinarjev. Izpolnili so letni plan do določenega roka. To je zmaga vseh delavcev, posebno pa najzavednejših, udarnikov, racionalizatorjev in odlikovancev, med katerimi so tako delavci, kot predelavci in mojstri. To je zmaga sindikalnih in partijskih aktivistov, ki so znali pravilno prikazati socialistično tekmovalje, pomen brigad in izpolnjevanje prevzetih obveznosti.

To je zmaga vseh tistih, ki so zvesti svoji Partiji in tovarišu Titu, ki to zvestobo s trdim delom dokazujejo, v odgovor klevetnikom in zaviralcem graditve socializma pri nas.

V sredo je tudi valjarna izpolnila svoj plan

V sredo popoldne so v železarni Štore slavili novo zmago, ko je tudi valjarna izpolnila svoj plan. Čeprav so predvidevali, da bodo v valjarji izpolnili plan šele v četrtek jutraj, so ga izpolnili že v sredo dopoldne, tako po količini, kot po asortimentu.

Ta delovni uspeh je predvsem zaslug udarnikov in racionalizatorjev ter vseh zavodnih delavcev, ki so v odgovor na klevete informbiroja, češ, da valjarji v Štorah stankajo, še bolj podvojili svoje sile in tako izpolnili pred rokom svojo obljubo, dano Partiji in tovarišu Titu.

V tej borbi, v kateri je sodeloval vsi kolektiv valjarne, so se zlasti še izkazali: Zupan Anton, Štor Anton in mojster Radič Ludvik. Med izmenami pa je bila najboljša Zupančeva izmena, ki je tudi dobila prehodno zastavico.

Opekarna je prvi obrat jeseniške železarne, ki je izpolnil letošnji plan

10. novembra je zatulila tovarniška sirena in naznanila, da je opekarna jeseniške železarne izpolnila letni proizvodni plan, kakor se je kolektiv zavezal na enem svojem sestanku. Najprej so sklenili, da bodo izpolnili letni plan do 10. decembra, nato do 29. novembra, izpolnili pa so ga do 10. novembra.

K tej zmagi je v opekarni prispelaveba Sirotanovičevega načina dela, po katerem so dosegli lepe uspehe. Skupina Mladinke Majde Markunove

je že prvi dan tekmovalja presešla dnevno normo za 377%. Opekarna je v oktobru presešla plan za 29%, s čimer je dosegla rekordno storitev, presešla je proizvodnjo v primeri z letom 1939, za 256%. Ob izpolnitvi plana je bilo v opekarni proglašanih 71 udarnikov, številni tovariši in tovarišice pa so bili nagrajeni.

Na proslavi so sprejeli delavci individualne obveznosti, ves kolektiv pa se je obvezal, da bodo plan za leto 1949. do konca leta presežli za 12%.

SIROTANOVIČEV NAČIN DELA SE VEDNO BOLJ UVELJAVLJA MED GRABINGCI ŽELEZARNE JESENICE

Prva brigada, ki je tekmovala v gradbenem oddelku Železarne Jesenice, je bila brigada z brigadirjem tov. Dugarjem Jožetom na čelu. Ta brigada, ki šteje 15 članov, je 20. oktobra napravila 21,10 kub. metrov betona in zabetonirala 145,20 kv. m 15 cm debele železobetonske plošče. To delo je bilo opravljeno v 72 urah, dočim predvideva norma za to delo 335,90 ure. Brigada je presešla normo za 394%, prihranek na času pa znaša 283 ur.

Dugarjevi brigadi je sledila desetina tesarjev Ravnikarjeve brigade s tovarišem Zupanom na čelu. Tudi ta desetina se je zavedala svojih dolžnosti. Tekmovala je pri izdelavi žebeljanih nosilcev za ostreže kuhinje IV obroka, in sicer 4. novembra. Ta desetina je štela v času tekmovalja 5 kvalificiranih tesarjev, ki so napravili v 50 urah 81,20 kv. m nosilcev. Za to delo je po tesarskih normah predvideno 204,78 ure. Presežek znaša 378%.

Za izpolnitev novega načina dela je bila 7 t m. sklicana kratka konferenca vseh brigadirjev, delovodij, funkcionarjev partijske in sindikalne organizacije ter obratovodstva. Na tej konferenci so razpravljali predvsem o novem načinu dela ter tekmovalju. Brigadirji so osvojili predlog ter sprejeli sklep o načinu pospešenega dela na čast oblastne

partijske konference. Ob tej priliki so se brigade preimenovali in si izbrale imena padlih borcev za svobodo in boljše bodočnost jugoslovanskih narodov.

Rudarji šentjanškega rudnika zavzeli častno mesto pri izpolnjevanju petletke

V torek ob 9.30 je delovni kolektiv premogovnika Št. Janž izpolnil svoj letni proizvodni plan in s tem dosegel veliko delovno zmago. Šentjanški premogovnik je za majhnim rudnikom Timav na Gorškem drugi premogovnik v Sloveniji, ki je izvršil celotno proizvodno nalogo po planu za letošnje leto. Tako so šentjanški rudarji zavzeli častno mesto med slovenskimi premogovniki v borbi za nadaljnje povečanje naše proizvodnje premoga, ki ga terja nagli razvoj industrije in transporta, pa tudi potreba široke potrošnje.

Lesno predelovalna industrija izpolnjuje svoje plane

Lesno predelovalna industrija Slovenije mora pri delu premagovati zelo velike težave. Boj za izpolnitev letnega plana je oster in terja ne le največjih naporov delovnih kolektivov, stalnega tekmovalnega poleta in najboljše organizacije dela, temveč tudi neprestano odpravljanje pomanjklivosti v procesu proizvodnje.

Delavci največjega obrata kombinata v Borovem so izpolnili letni plan

Delavci največjega obrata kombinata v Borovem — tovarne za izdelovanje gum in pnevmatik, so v sredo izpolnili svoj letni proizvodni plan. V tem obratu izdelujejo letos 10 novih proizvodov, ki jih prej sploh niso izdelovali v naši državi, pa tudi kakovost proizvodov se je letos nadalje zboljšala za 2 do 3%. Avtomobilske gume morajo n. pr. po normi zdržati 20.000 km vožnje. Znani pa so primeri, da so gume zdržale dvakrat toliko kilometrov.

Železničarji kurilnice Skoplje so izpolnili letni plan

Delovni kolektiv kurilnice v Skoplju je svečano proslavil svojo največjo letno zmago 6. novembra, ko je 55 dni pred rokom in 24 dni pred dano obljubo izpolnil letni plan.

DELOVNI KOLEKTIVI LR MAKEDONIJE USPEŠNO ZAKLJUČUJEJO LETO 1949

Vedno več delovnih kolektivov v Makedoniji izvršuje letne plane pred daniimi obljubami. S tekmovaljem na čast 15. novembra — dneva osvoboditve glavnega mesta Makedonije, je keramična industrija v Skoplju izpolnila letni plan 42 dni pred rokom in 13 dni pred dano obljubo. Prav tako je letni plan izpolnilo podjetje »Gradomontaž«.

54 traktoristov v Vojvodini je izpolnilo letni plan

Za četrto leto petletnega plana dela v Vojvodini 54 traktoristov. Na strojni postaji Vrbas je izpolnilo letni plan 9 traktoristov, v Stanišiču 8, v Subotici 5, v Kulotu 4 in v Odžaci 6.

V tekmovalju brigad in posameznikov se bo število delavcev, ki delajo za četrto leto petletke še znatno povečalo.

MESTNO PODJETJE »TRAMVAJ« V ČETRTEM LETU PETLETKE

Mestno podjetje »Tramvaj« v Osijeku je izpolnilo svojo letno plansko nalogo 61 dni pred rokom s 100,51%, čeprav je bil plan prevoza potnikov mnogo večji kot preteklo leto. V tem letu so predložili delavci podjetja »Tramvaj« nekaj racionalizatorskih predlogov. Adolf Poljak je priredil tramvajske zvonce, Božo Grubišič pa mazalce za zavore. Adolf Poljak je s pomočjo ostalih delavcev iz ostankov slabih lokomotiv izdelal tramvajske prikolice.

CINKARNA V CELJU SLAVI SVOJO ZMAGO

Delovni kolektiv cinkarne v Celju je 14. novembra dosegel svoj letni plan, tako valjarna, antotipinske plošče in cinkovo belilo.

Z brigadnim načinom dela in s tekmovaljem se je delo pospešilo in tako slavijo danes svojo delovno zmago.

V novo plansko leto so tudi vstopili

Delavci tovarne sadnih sokov »Vitaminka« v Banjaluki, ki so izpolnili 4. novembra letni plan proizvodnje, Delovni kolektiv tovarne »Sintermagnezita«, ki je izvršil svoje planske naloge 55 dni pred rokom. Kolektiv električne centrale v Virovitici je dosegel letni plan 63 dni pred rokom. To delovno zmago je uprava skupno s sindikatom proslavila na svečanosti, na kateri so nagradili najboljše delavce kolektiva.

Dve podjetji grafične industrije v Zagrebu »Lipa Mil« in »Zagrebačka kartonaža«, v katerih je gibanje za visoko storilnost vključilo veliko število delavcev, sta izpolnili letni plan 50 dni pred rokom.

Delovni kolektiv »Vetserum« v Subotici je izpolnil plan 50 dni pred rokom in 7 dni pred dano obljubo. Proizvodni plan je bil tega leta za 49% višji od lanskega.

Številna podjetja lesno predelovalne industrije so te naloge dobro izvedla in tudi že izpolnila plan za leto 1949. Med temi so: Tovarna igrač Novo mesto, ki je izpolnila plan s 114%, Tovarna glasbil Mengeš s 174%, Tanin Goričane s 101% in Tovarna finega pohištva Tržič s 107%.

Nekatere naloge sindikatov ob volitvah v krajevne ljudske odbore

Osnovni namen volitev v krajevne ljudske odbore, ki bodo v decembru, je okrepitev in nadaljnje razvijanje ljudskih odborov zaradi splošne socialistične preobrazbe dežele. Zakonsko podlago, da se ta namen uresniči, daje splošni zakon o ljudskih odborih in zakon o volitvah ljudskih odbornikov, ki vsebujeta glavna načela resnične ljudske demokracije. Če bodo volitve izvedene v duhu načel, ki so tukaj postavljena in v duhu smernic, ki so začrtane v sklepih plenarnih zasedanj CK KPS in Glavnega odbora OF, potem je tak namen volitev zagotovljen.

Volitve izvajajo za to določeni organi. Tehnično vodstvo in priprave imajo v prvi vrsti volivne komisije in volivni odbori, politična stran volitev pa spada med važne neposredne naloge Osvobodilne fronte in drugih množičnih organizacij. Ena izmed teh so naši sindikati, zlasti delavski sindikati, ki so za Osvobodilno fronto najmočnejša množična organizacija nove Jugoslavije. Ker so sindikati v celoti, zlasti pa delavski sindikati življenjsko zainteresirani pri varstvu, krepitevi in razvijanju svoje socialistične domovine, zato volitve v krajevne ljudske odbore ne smejo iti mimo njih, ne da bi v tej ali oni obliki aktivno sodelovali. To še zlasti, ker so ljudski odbori eden temeljev ljudske oblasti, resnične demokracije in socialistične družbene preobrazbe, kjer mora priti do izraza vodilna vloga delavskega razreda s Komunistično partijo na čelu. Zato je na III. plenarnem zasedanju Glavnega odbora Osvobodilne fronte upravičeno poudaril tov. Marinko, da je med drugim ob volitvah v krajevne ljudske odbore tudi zelo važno vprašanje pritegnitve zlasti delavskih sindikatov v industrijskih in mestnih središčih in poživitev njihovega zanimanja za delo ljudskih odborov.

Predvsem ne smemo prezreti, da so sindikati v smislu svojega statuta sestavna organizacija Osvobodilne fronte. Že kot taki imajo v zvezi z volitvami prav iste naloge, kot jih ima Osvobodilna fronta in katere si je ta zadala na III. plenarnem zasedanju glavnega odbora.

Posebej pa je treba poudariti še nekatere konkretne naloge, ki se pojavljajo pred sindikati in njihovim članstvom v zvezi z volitvami. Sindikati bodo lahko mnogo pripomogli k uspehu volitev že s populariziranjem demokratičnih načel našega novega zakona o ljudskih odborih med svojim članstvom. Marsikateremu članu še bistvo ljudskih odborov ni dovolj jasno in često je še pravo pojmovanje ljudske demokracije pomanjkljivo. Marsikdo tudi pripisuje tem vprašanjem še v preveliko važnosti. S pojasnjevanjem teh pojmov, utegnejo prav sindikati marsikaterega svojega sicer pozitivnega, toda premalo podučenega in razgledanega člana, dvigniti iz njegove pasivnosti in ga zainteresirati za delo ljudskih odborov in sploh za vprašanja, ki se tičejo interesov ljudske skupnosti.

Zlasti pomembno vlogo morajo odigrati delavski sind. v predvolivni kampanji. Glavni namen volitev je, da pridejo v ljudske odbore politično in razredno napredni in zavedni odborniki, ki bodo znali voditi odločno

borbo proti raznim malomeščanskim in izkoriščevalskim ostankom v mestu in na vasi. Ni vseeno, ali je član ljudskega odbora, ki ima v marsičem odločujoči pomen, spekulantski kmet ali oportunistični malomeščan, ki zasleduje predvsem svoje ozke koristi, ali pa je ljudski odbornik politično zaveden delavec ali zadržanik, ki bo zastopal interese ljudske skupnosti. To pomeni, da se bo v predvolivni kampanji ob izbiranju kandidatov konkretno izvajala razredna diferenciacija in da morajo novi ljudski odbori že po svojem sestavu zagotavljati izpolnjevanje velikih planskih nalog v drugi polovici petletke in pri graditvi socializma. Z aktivno udeležbo pri izbiranju kandidatov, s konstruktivno kritiko in razkrinkavanjem ali z ustrezno agitacijo bodo lahko zlasti delavski sindikati mnogo pripomogli pri tem, da se bo socialni sestav bodočih ljudskih odborov izboljšal in okrepljen in da bodo prišli v ljudske odbore predvsem kandidati iz delavskih in zadržanih vrst, ki bodo lahko okreplili vodilno vlogo delavskega razreda v ljudskih odborih in utrdili politiko izgradnje socializma ter posledne borbe proti kapitalističnim ostankom vseh vrst.

Bodoče volitve bodo zajele veliko število državljanov na različne načine bodisi kot kandidate, kot predlagatelje kandidatov, kot člane volivnih komisij ali volivnih odborov ali pa pri drugih obsežnih pripravah v zvezi z volitvami. Tudi tukaj je dolžnost sindikatov in njihovih članov, da pokažejo kar največjo aktivnost in sodelovanje. Tako sodelovanje se ne more pojmovati zgolj kot dolžnost, temveč kot častna državljanska služba. Poskrbeti je treba, da bodo vsi člani sindikatov in njihovi svojci vpisani v volivne imenike. Pomoč je potrebna pri sestavljanju volivnih imenikov, pri pripravljavanju volivnega materiala, volišč, itd. Prav je, da se povsod izkažejo kot najaktivnejši delavci prav sindikati s svojim članstvom. Obenem je treba pomisliti na to, koliko lahko sindikati s svojim članstvom koristijo pri popularizaciji in tolmačenju vloge in pomena ljudskih odborov in sploh demokratičnih volitev v naši družbi ureditvi in koliko utegnejo s tem pomagati pri opravljanju nepoučenosti in nezanimanja volivcev, ki pravno o teh vprašanjih še marsikje vlada in lahko škodljivo vpliva.

Končno se moramo zavedati, da volitve niso zgolj neka potrebna formalnost, temveč, da so predvsem izraz politične zrelosti in zavesti državljanov. Spričo neopravičenih napadov reakcije in nekaterih socialističnih dežel na naše državo in partijsko vodstvo in na naše narode v celoti, pa bodo prihodnje volitve v ljudske odbore obenem manifestacija enotne volje vseh naših delovnih ljudi za ureditve petletke, potrdile bodo pravilnost naše poti v socializem. Zato si morajo tudi sindikati s svojim članstvom prizadevati, da kar največ doprinešajo k temu pravilnemu poudarku volitev. Ker so dani pogoji, naj dajejo prav sindikati pobudo za predvolivno tekmovalje. To bo še en dokaz enotnosti jugoslovanskih narodov in izraz zaupanja v pravilno linijo našega partijskega in državnega vodstva s tov. Titom na čelu. Obenem pa bo to najbolj učinkovit odgovor vsem našim klevetnikom z zapada in vzhoda.

V ODGOVOR NA TEKMOVALNI POZIV MARIBORSKE OBLASTI

Napoved tekmovalja Zveze sindikatov Jugoslavije mariborske oblasti oblastnemu odboru ljubljanske oblasti smo v Kranju z veseljem sprejeli. Naše sindikalne podružnice so si zadale takoj po obvestilu nove obveznosti.

Najbolje je razumela to tekmovalje sindikalna podružnica zdravstvenih delavcev v Kranju. Zadala si je vrsto obveznosti, katere tudi izpolnjuje. Zelo dobro so razumele to tekmovalje tudi sindikalne podružnice gozdne uprave Jezersko, prosvetni delavci Smednik, Tiskanina in Inteks.

Sindikalna podružnica zdravstvenih delavcev Kranj je na podlagi tekmovalja organizirala redni sindikalni študij, ki se vrši vsakih 14 dni z 80odstotno udeležbo članstva. Poleg tega je dve nedelji poslala na teren tri ekipe zobozdravnikov in zdravnikov, in to v Poljane in Železnike, ki so delale ves dan. Storilnost prostovoljnega dela vseh treh ekip je znašala 18.000 dinarjev.

Na podlagi tega tekmovalja so tekmovali pred nedavnim tudi tri brigade gozdnih delavcev z Jezerskega. Uspehi tega tekmovalja so bili naslednji: brigada Bogataj Jožela je dosegla normo 487 odstotkov, brigada Rutarja Lovra 480 odstotkov in brigada Bernarda Franca 452%. To tekmovalje je bilo v visokih gorskih predelih.

Tekmujeta tudi delovna kolektiva Tiskanina in Iskra. V teh dveh podružnicah tekmujejo vsak teden delovne brigade in dosegajo lepe uspehe. V Iskri tekmuje vsak teden 6 do 8 brigad in izpolnjujejo normo od 120 do 160%, v Tiskanini pa od 115 do 140%.

Poleg tega tekmovalja se v Kranju borimo tudi za dvig ideološkega dela. Trudimo se, da bi v vsaki podružnici uvedli študijske krožke, kar pa še nismo

uspeši, pač pa imamo več uspeha s tečaji.

Oktober smo zaključili pri okrajnem svetu že tretji trimesečni večerni sindikalni tečaj, na katerem je opravilo 18 tečajnikov izpite, poleg tega smo imeli v istem mesecu enotedenski knjižnični tečaj, katerega je obiskovalo 14 knjižničarjev.

Takoj po zaključku večernega sindikalnega tečaja pri OS-u smo začeli z drugim, v katerega se je vpisalo 26 tečajnikov. Tudi v Iskri se je začel trimesečni večerni sindikalni tečaj, katerega poseša 22 tečajnikov. V kratkem pa se bo začel tečaj tudi pri sindikalni podružnici zdravilišča Golnik. P. S.

DELOVNI KOLEKTIV ZAVODA »VETSERUM« IZPOLNIL LETNI PLAN

Delovni kolektiv zavoda »Vetserum« v Subotici je izpolnil letni proizvodni plan 50 dni pred rokom. Proizvodni plan podjetja je bil letos za 49% večji kot lani.

Delovni uspeh je pripisovati vztrajnosti in prizadevnosti vsega kolektiva, prav tako pa tudi tehničnemu razvoju posameznih obratov.

Najboljši člani kolektiva bodo pohvaljeni ter nagrajeni.

RUDNIK ANTIMONA V BUJANOVCU

Ko je kolektiv rudnika antimona v Bujanovcu 2. novembra izpolnil letošnji proizvodni plan, je prevzel novo veliko obveznost. Zavezali so se, da bodo do konca leta izpolnili plan prvega četrtletja za leto 1950.

T. SELIŠKAR

PRAVLJICA O JAGNETU IN VOLKU SE ZNOVA PONAVALJA

**Pred davnimi leti
je živel v Mongolij
mogočen vladar...**

Pred davnimi leti je živel v Mongoliji vladar Džingis-kan, ki si je vtepel v glavo, da bo podjarmil ves svet. Ko je izuril svojo vojsko in ukrotil soseda pastirska plemena, se je podal na pohod in je v tridesetih letih svojega vladanja zavzel toliko sveta in podjarmil toliko narodov, da je bila njegova država v resnici največja na svetu. Tudi ruske dežele so mu bile pokorne. Njegovo geslo za osvajevanje sveta je bilo: »Države in narode, ki se upirajo pokoriti se Mongolom, je treba pokoravati z vsemi sredstvi, ki so: bogata darila vladarjem, podkupovanje visokih državnih uradnikov, laž, hinarstvo, zviždanost. Če pa s tem ničesar ne dosežete, preselite narod tisoč kilometrov proč od njegove domovine, ali pa ga uničite z ognjem in mečem do poslednjega!«

Džingis-kan je umrl leta 1227. Od takrat do danes je preteklo mnogo stoletij. Osvajati svet in podrediti vse narode eni sami vrhovni državci, so poskušali še mnogi. Vse te, z najbolj okrutnim nasiljem zgrajene tvorbe vedležav, so v nekaj desetletjih razpadle, najhitreje pa Hitlerjeva.

Spor, ki je nastal med nami in Sovjetsko zvezo je zdaj do kraja razglašen od vseh strani. Znana pisma, ki jih je poslala VKP(b) našemu Centralnemu komiteju in ki jih je podpisal tudi Stalin, so bili prvi signal nove sovjetske diplomacije, ki se je razkrinkavala vedno bolj kot diplomacija nasilja močnega proti majhnemu.

Narodi Jugoslavije so sprva gledali na vse to z boleščjo v srcu, ker se v svoji poštenosti, v kateri jih je vzgajala njihova Partija, v svoji veliki bratski ljubezni do narodov Sovjetske zveze, ki jo je prav tako razplamtevala njihova Partija, niso mogli misliti, da je tako izdajstvo prijateljstva sploh mogoče, zlasti pa pri ljudeh, ki so na čelu prve socialistične države na svetu. Toda zgodilo se je, da so sovjetski voditelji potepali osnove marksizma-leninizma, ker jim je vloga zmagovalca v drugi svetovni vojni stopila v glavo. Ker so z oboženo silo osvobodili nekaj dežel, ali pa jih pomagali osvoboditi, si sedaj nad temi deželami lastijo politično in gospodarsko nadoblast. Če imata Anglija in Amerika kolonije, čemu jih ne bi imela tudi Sovjetska zveza? In čemu hoditi čez morje, ko pa jih ima v sosesčini, Poljska, Madžarska, Češkoslovaška, Romunija, Bolgarija, Jugoslavija, Albanija so prav gotovo masten zalozaj za vedno lačnega vilikana!

Zgodi se pa nekaj, kar velikemu ne gre v glavo. Jagne — Jugoslavije se noče pokoriti volku. Ni se hotela pokoriti Mussoloniju, ni se hotela pokoriti Hitlerju — in zdaj, glej, se noče pokoriti niti Stalinu! Saj je vendar Sovjetska zveza socialistična dežela? Da, toda ta socialistična dežela je socialistična samo zase. Ker je prva socialistična dežela in največja na svetu, so si njeni voditelji izmislili, da lahko velika socialistična država sebi podredi majhne socialistične dežele. Toda mi vemo in to ve ves svet, da tega niso učili ne Marx ne Engels ne Lenin. Vsako teptanje enakopravnosti majhnih narodov ni socialistično, pa četudi to izvaja socialistična država, ampak je izraz diplomacije, katere pravila so pisali Džingis-kan, Napoleon, Hitler in drugi osvajači sveta. Sovjetski voditelji izvajajo v tem sporu miselnost več tisoč let stare pripovedke o volku in jagnetu. Volk dobro ve, da je jagne nedolžno, toda, ker se ito hoče jagne požreti, ga proglasi za zločinca. In ker se Jugoslavija noče pokoriti taki brezdušni volčji politiki, s katero je Sovjetska zveza hotela izkoristiti Jugoslavijo, je treba to Jugoslavijo očrniti, jo proglasiti za zločinca, da pred svetom dokažejo, da je jagne tisto, ki hoče požreti »nedolžnega« volka. Sovjetski voditelji so bili prepričani, da se bo jagne ustrašilo, padlo od strahu na kolena in prosilo: »Ljubi volk, odpri gobec, da samo in prostovoljno skočim v tvoje žrelo, kot so to storili voditelji Poljske, Češke, Bolgarije, Madžarske, Romunije in Albanije!«

Kolikšna predrznost od strani Jugoslavije! »Jugoslavija nas žali, izdaja socializem, Jugoslavija je tisti grešnik, ki kalj mir na svetu!«, govore iz Moskve.

Narodi Jugoslavije pa so mirni in se nič več ne vznemirjajo. Zato pa jim nihče na svetu ne more zameriti, če se njihovo neizmerno spoštovanje, ki so ga gojili do voditeljev Sovjetske zveze, zlasti do Stalina, vsak dan bolj razkrajja v razočaranje in v posebne zaključke, ki jih še bolj vzpodbujajo pri izvrševanju plana in ki jim še bolj razplamtevaajo ljubezen do svoje Partije, ki se je od vseh ostalih partij demokratskih držav prav v tem usodno zgodovinskem sporu izkazala kot najbolj pogumna, najbolj principierna in nauku marksizma - leninizma najbolj zvesta Partija.

Stalin zaupa samo v ruski narod

Resnica o sporn med nami in Sovjetsko zvezo si vedno bolj kriči pov v svet. Slavni napredni ameriški pisatelj Louis Adamič, ki se je mudil nekaj mesecev v Jugoslaviji, je dejal, ko se je vrnil v Ameriko, zastopnikom

ameriškega tiska takole: »Stalin ima zelo malo spoštovanja do malih narodov. Ne zaupa v napredne sposobnosti narodov. Zaupa samo v ruski narod. To je ena izmed temeljnih razlik med Stalinom in Titom. Tako med vojno, kakor tudi po njej si je Kremelj prizadeval, da bi z agenti MVD zadušil jugoslovanske oblike revolucije, ki jo je vodil Tito, da bi jih zamenjal s striktno ruskimi metodami, s takimi metodami, ki jih uporabljajo v Bolgariji, na Poljskem, na Madžarskem, v Romuniji, Češkoslovaški in Albaniji. Sovjetska zveza vsiljuje svojo VPKU vzhodno evropskim državam. Politika sovjetske vlade je dobila osvajaški značaj. Nasprotno temu pa žele Tito in jugoslovanski komunisti, ki zaupajo v napredne možnosti vsakega naroda, ki zaupajo, da bodo vsi narodi krenili v smer socializma, da bi ustvarili take socialistične države, ki bodo imele trdne medsebojne politične, gospodarske in kulturne odnose, ki bodo morali temeljiti na socialističnih načelih medsebojne pomoči in spoštovanja potreb ter sposobnosti vsakega naroda. To je druga koncepcija, povsem nasprotna tisti koncepciji o državi, nad katero gospoduje tajna policija in tisti, po katerih imajo velike in bolj razvite države pravico izkoristiti male in slabše države.«

Kaj si v Moskvi žele, da bi se v Ju- goslaviji zgodilo

Značaj sovjetske diplomacije pa je zlasti prišel do izraza na sedanjem zasedanju Organizacije združenih narodov. Sovjetski delegati nastopajo na vseh konferencah proti delegatom Jugoslavije perzorno, poniževalno, sramotilno in obrekovalno, ker hočejo že s svojim oholim in nadutim ponašanjem pokazati, da jih prav odločen, možat in principiellen ton naše suverenosti, izražen v govorih naših delegatov, najbolj boli, ker so prav tu najbolj ranljivi. To, da je bila Jugoslavija sprejeta proti njihovi volji kot članica v Varnostni svet, jih peče, ker je prav to velik poraz sovjetske diplomacije. Če pomislimo, da je blatila več kot eno leto Jugoslavijo, le-ta pa je bila kljub temu sprejeta v Varnostni svet, tedaj je to dokaz, da svet ne verjame Sovjetski zvezi in da je bila prav s tem potrjena laž, na kateri je Sovjetska zveza zasnovala svojo napadalno politiko proti Jugoslaviji.

Ko je bilo govora o sovjetskih državljanih v Jugoslaviji, ki so sami bivši belogardisti in ki jim je dala ZSSR državljanstvo nazaj, da bi v naši državi nemoteno izvajali špijonažo in sabotaže, je ZSSR s tem ponovno potrdila svojo nesocialistično zunanjo politiko, ko je zahtevala za te belogardistične zločince vse predpravice tujih državljanov — toda nazaj v svojo državo jih noče sprejeti. Kaj pa bi z zločinci? Toda zločinci so tudi uporabni, če so v službi Informbiroja! Še bolj nečloveško pa so se obnašali sovjetski delegati, ko so naši delegati zahtevali, da nam ZSSR vrne otroke, ki jih je naša država po osvoboditvi poslala v sovjetske šole. Sovjetski delegat je z zasmehom prebral pismo nekega takega otroka, ki ga je baje poslal svoji materi in v katerem ta otrok piše, da se bo vrnil, »šele, kadar bodo Tita ubili«. Mi vemo, da je otroke, ki so na tisoče kilometrov proč od svoje domovine in svojih staršev, lahko prevzgojiti v janičarje. Sovjetski delegat je s tem samo potrdil — kaj si Sovjetska zveza želi, da bi se v Jugoslaviji zgodilo. Tudi zaradi osvetlitve prav tega dejstva smo v uvodu napisali Džingis-kanovo geslo, kajti prav ta cinična izjava sovjetskega delegata priča, iz kakšnih političnih katekizmov se uče dane sovjetski voditelji gledati čez meje svoje države.

Prijatelja, ki skri- va nož za hrbtom, nočemo

Našim delovnim ljudem pa je tudi razumljivo, zakaj je sovjetska diplomacija v fazi prekinitve prijateljskih pogodb z Jugoslavijo za nedogleden čas izpustila Albanijo. Prav gotovo zato, ker je spekulirala s tem na posebno intrigo! No, mi smo sovjetske diplomate prehiteli in smo sami odpovedali prijateljsko pogodbo z Albanijo. Ne bomo pogrevali dejstev, kaj vse je Jugoslavija žrtvovala za Albanijo. Toda informbiroske lutke, s katerimi prikriva VKP(b) svojo politiko nasilja nad majhnimi narodi pred svetom in h kateri spadajo tudi voditelji sedanjega informbiroskega režima v Albaniji, so na ukaz Moskve porinili našemu prijateljstvu nož za hrbet. Prijatelj, ki vtihi nož, ne more biti prijatelj! Delovno ljudstvo Albanije je lačno in bosno pa za zasluge diktata iz Moskve. Na ukaz iz Moskve so inform-

Več odgovornosti in skrbi pri rednih plačanih dopustih

Važna pridobitev delavskega razreda nove Jugoslavije je, da ima naš delovni človek z zakonom zagotovljen redni letni dopust. Selherni naš delovni človek ima nšete možnosti, da svoj dopust izkoristi udobno in lepo. Sindikalne podružnice imajo fond (10% od članarine), iz katerega dobijo lahko denarno podporo najbolj prizadevni člani podružnice, ki so predvsem potrebni, da si uredijo letni dopust. Nadalje imamo počitniške domove centralnega in glavnega odbora, kjer velik del stroškov dopustnikov nosijo sindikalne organizacije. Poleg teh imamo še razne manjše domove sindikalnih in gospodarskih ustanov v najlepših krajih naše domovine, v katerih je našim delovnim ljudem zagotovljena dobra hrana in prijeten počitek. V gostinskih podjetjih, v zdraviliščih in letoviščarskih krajih imajo člani sindikata 25% popusta.

Naše sindikalne podružnice niso dovolj skrbne, da se fond za letni dopust pravilno uporabi. Tako leži v številnih podjetjih v blagajni, čeprav bi lahko omogočil marsikateremu zaslužnemu članu sindikata bolj udoben in brezskrben dopust. Tako je v Hrastniku samo v 5 podružnicah nad 36.000 din na razpolago temu fondu, v sindikalni podružnici granitne industrije v Oplotnici 17.000 rudarji in Idriji imajo okrog 52.000, Gradisca Litostroj nad 20.000 din itd.

MNOGO NAŠIH DELOVNIH LJUDI LETOS NI BILO DELEŽNIH DOPUSTOV

IX. plenum CO ZSJ je sprejel sklep, da se sektor za socialno zavarovanje in oddih v vseh večjih podružnicah in sindikalnih svetih osamosvoji. Na ta način bi se odpravile nepravilnosti pri planiranju dopustov. Ta sklep plenuma CO se do sedaj še ni izvajal, saj se kljub navodilom niti komisije za oddih niso organizirale niti pri okrajnih niti krajevnih svetih, pa tudi ne po podružnicah. Zato morajo sindikalni sveti takoj uvesti sektor za socialno zavarovanje in oddih, pri večjih OS nastavi plačane sindikalne funkcionarje za ta sektor.

Če bi sindikalni funkcionarji posvečali več pozornosti temu vprašanju, se ne bi zgodilo, da bi velik odstotek de-

lavcev in nameščenecv letos še ne izkoristil dopusta. Največja pomanjkljivost je, ker dopusti sploh niso bili planirani takoj v začetku leta, ali pa so bili planirani nepravilno, ponekod se plan dopustov sploh ni izvajal. Izgovori, da je premalo delovne sile, da je plan proizvodnje prvi itd., ne drži. Primer rudnika v Idriji, kjer so dopuste izkoristili letos že 100 odstotno, nam dokaže, da se dopuste lahko planira in tudi izvede, čeprav tudi tam, kjer delovne sile nimajo preveč. Slabo pa so planirali in izvajali uredbe o dopustih v rudniku v Hrastniku, kjer so do 27. oktobra izrabili samo eno tretjino dopustov, v rudniku v Zagorju pa do 13. oktobra samo 40%. Podružnica državnih administrativnih ustanov v Trebnjem 55%, podružnica pri okrajnem magazinu v Trebnjem 30,6 odstotka itd.

»UPUTNICE«

SAMO NAJZASLUŽNEJSIM

Po naših sindikalnih podružnicah in svetih srečujemo veliko nepravilnosti pri izdajanju »Uputnic« in objav za znižano vozino. Načelo, da se naj »Uputnice« izdajajo našim najboljšim delavcem, t. j. uadnikom, racionalizatorjem, novatorjem itd., se še vedno ne izvaja. Nasprotno pa se včasih dogaja, da prejmejo »Uputnice« ljudje, ki po svojem zadržanju in požrtvovalnosti sploh ne spadajo v sindikalni počitniški dom.

Vsako leto imamo samo v domovih GO in CO nad 6400 mest za dopustnike. V mnogih drugih domovih, ki so last posameznih republiških odborov, podjetij in gospodarskih ustanov, pa lahko preživijo svoj redni letni dopust še mnogo naših delovnih ljudi.

V vseh teh domovih pa socialni sestav, kakor kaže statistika, ne ustreza. V številnih primerih je število nameščenecv večje od števila delavcev, čeprav imamo n. pr. v Sloveniji samo v II. tromesečju letošnjega leta proglašanih 5308 udarnikov.

Pri izdajanju »Uputnic« članom sindikatov se čestokrat pojavijo tudi administrativne napake. Tako se zgodi, da sindikalni funkcionarji v podružnicah nepravilno popajnujejo uporabo »Uputnic«. Posledice tega so nepotrebno potovanje iz kraja v kraj, v nepravilnih ro-

kih itd., kar vse povzroča nepotrebne stroške izgubo dragocenega časa, na drugi strani pa povzroča nezadovoljstvo tako prizadetega sindikalnega člana.

DOPUSTI MORAJO BITI PLANIRANI ZA VSE LETO

Iz podatkov o kapaciteti naših domov je razvidno, da se zdaleč ne morejo zadoščati vsem potrebam naših delovnih ljudi. Temu je krivo predvsem nepravilno mnenje večine članov sindikata, da je lepo dopust preživeti samo v letnih mesecih. Zato so v teh mesecih naši domovi prenapolnjeni, v zgodnjih spomladanskih in v jesenskih mesecih pa pošiljajo razni sindikalni forumi neizrabljene »Uputnice« nazaj na glavni odbor z izgovorom, da ni nikogar, ki bi želel na počitnice v tem času. Ker pa nikakor ne moremo zadovoljiti vse dopustnike samo v letnih mesecih, je to mišljenje oziroma tako ravnanje z »Uputnicami« popolnoma nepravilno. Po navodilih o dopustih je treba dopuste planirati tako, da bodo razporejeni skozi vse leto. V pomladnih in jesenskih mesecih imamo prav tako možnost lepega oddiha, posebno na našem južnem Jadranu, pozimi pa v naših domovih na Gorenjskem.

Sindikalni funkcionarji velikokrat napajo izdajajo objave za znižano vozino. Imamo primer, da izdajajo podjetja, kljub uredbi, objave dvakrat ali celo večkrat letno enemu članu. Tako je n. pr. članica podružnice lesne industrije v Straži pri Novem mestu uporabila objavo večkrat in to za potovanje k zobozdravniku. Drugi hočejo zopet uporabljati objavo za svoje starše in polnoletne otroke, kar je prav tako nedopustno. Zgodi se tudi, da dvigneta mož in žena, vsak v svojem podjetju, kjer sta zaposlena, objave v raznih časovnih obdobjih. Objave so večkrat brez podpisa in nepravilno izpolnjene. Vse zlorabe objav nam kažejo veliko neodgovornost naših sindikalnih funkcionarjev pri izvajanju uredb naše ljudske oblasti.

Vse izkušnje iz leta 1949 nam bodo v pomoč, da bomo v letu 1950 dopuste pravilno planirali in plan 100 odstotno izvedli, da ne bo nepravilnosti glede izdajanja »Uputnic« in objav, da ne bo na koncu leta neizkoriščenega fonda za letni odmor.

* * *

S kom se družijo in koga povečujejo sovjetski diplomati

Agencija »France Presse« poroča, da je argentinska policija aretirala nad tisoč udeležencev, ki so prišli v Buenos Aires na proslavo 32. letnice Oktobrske revolucije. Med aretiranimi je tudi več voditeljev argentinske Komunistične partije.

Tako postopa z naprednimi množicami policija diktatorja in predsednika Argentine Perona, katerega je še pred tremi tedni Višinski poveljeval in ga nazival za velikega demokrata, ko je hotel pridobiti argentinsko delegacijo za to, da bi pri volitvah v Varnostni svet volila češkoslovaškega kandidata namesto Jugoslavije.

birojevski voditelji Albanije zavrgli našo pšenico in naše milijarde in sprejeli z odprtimi rokami prazno slamo iz Moskve.

Ponosni smo, ker smo člani „Titove klike“

Naša delegacija pod vodstvom tov. Kardelja uživa ugled in spoštovanje vsega sveta na konferenci Organizacije združenih narodov v New Yorku prav zato, ker možato in principiarno brani suverenost svoje države pred sriditimi, strupenimi, in klevetniškimi napadji delegatov Sovjetske zveze. V zgodovini diplomacije se še ni zgodilo, da bi na mednarodnih konferencah delegat kake države zdrknul na nivo navadnega prostakega zmerjanja kake druge države-soudeleženke konference in na psovanje njenih voditeljev, kot so to storili sovjetski delegati. Predstavnik ZSSR Panjuškin je dejal, da so jugoslovanski delegati provokatorji in jih je ponovno imenoval »Titovo kliko«. Jugoslovanski delegat Vladimir Dedijer je na žaljivke sovjetskega delegata odgovoril takole: »Sovjetski delegat v tem komiteju, prav tako pa tudi njegovi kolegi v drugih komitejih uporabljajo v diskusiji proti Jugoslaviji samo eno sredstvo, a to so psovke, da smo Jugoslavlani provokatorji, da smo »Titova klika«. Na vse to izjavljam, da sem ponosen, ker sem član »Titove klike«, ki šteje 16 milijonov Jugoslovanov, borečih se za neodvisnost in suverenost svoje domovine, za enakopravne odnose med državami, pred socialističnimi, za mir na svetu. Sovjetskemu delegatu je dobro znano dejstvo, da šteje »Titova klika« 16 milijonov Jugoslovanov. Če bi ne bila tako močna, bi vaši načrti za zaslužnjenje Jugoslavije uspeli. Mi smo ponosni na našega Tita, ker je bil z nami v vseh bitkah velike vojne za osvoboditev izpod fašizma, v vojni, v kateri je izgubilo življenje 1.700.000 državljanov. Tito je zrasel v osvobodilni vojni kot vodja naših narodov — tega mu doslej ni nikoli oporekala niti Sovjetska zveza, marveč ga je odlikovala z najvišjimi sovjetskimi odlikovanji. Vemo, zakaj sovjetska delegacija ne mara našega Tita.«

Vsem organizacijam ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Državna investicijska banka je obvestila CO ZSJ, da je okoli 35.000 članov sindikata, ki so vpisali ljudsko posojilo, niso pa dvignili svojih obveznic ljudskega posojila v znesku 37 milijonov din, katere so v celoti plačali.

Veliko delavcev ni dvignilo svojih obveznic zaradi premitivne ali pa zato, ker niso bili obveščeni, kaj naj bi storili, da bi dobili obveznice. Prav tako mnogi ne zasledujejo rezultatov izrebnih dobikov in amortizacije.

Neprevzete obveznice ljudskega posojila so shranjene pri poslovalnicah Državne investicijske banke in ovirajo poslovalnice pri pravilnem poslovanju z obveznicami glede obresti, amortizacije itd.

Vpisniki ljudskega posojila, ki so plačali celotni znesek posojila, pa niso prevzeli obveznic, ne samo da ne morejo priti do morebitnega dobitka, obresti in izplačila amortizacije, temveč v kolikor sploh ne bi v določenem času prevzeli obveznic, bi izgubili še tiste vsote, katere so vpisali.

Dolžnost naših sindikalnih organizacij je, da se pobrigajo in storijo vse, kar je potrebno, da vsak delavec ali uslužbenec, ki je vpisal ljudsko posojilo, pa do danes ni dvignil obveznic posojila, ali da je prevzel obveznice, ni pa pregledal, če je izžrebana z dobitkom ali samo z amortizacijo, prevzame te obveznice, to je, da dvigne morebitni dobiček oziroma amortizacijo, kadar bo čas za to.

Pozivamo vse upravne odbore sindikalnih podružnic, da še ta mesec natančno pregledajo in ugotovijo, če je mogoče

med delavci in uslužbenci v njihovem kolektivu tudi takšen, ki je vpisal in vplačal v celoti ljudsko posojilo, ni pa prevzel obveznic. Od delavcev in nameščenecv, ki niso prevzeli svojih obveznic, je treba zbrati naslednje podatke: ime, očetovo ime in priimek ali matinstega, na koga je posojilo vpisano (žena, otrok itd.), naziv ustanove, podjetja ali poslovalnice Narodne banke, Državne investicijske banke, mestne ali krajevne hranilnice in pošte, pri kateri je posojilo vpisano, kraj, kjer se to podjetje ali ustanova nahaja, število in vrsto vpisanih obveznic in skupna vsota vpisanega posojila.

Na podlagi zbranih podatkov bo upravni odbor podružnice sestavil seznam vpisnikov ljudskega posojila, ki niso prevzeli svojih obveznic. Ta seznam bo dostavil v dvojniki najbližji poslovalnici Državne investicijske banke najkasneje do 5. decembra 1949.

Upravni odbori podružnic so prav tako dolžni, da seznanijo delavce in uslužbence, lastnike obveznic ljudskega posojila, s predpisi o postopku z obveznicami in načinu zrebanja dobitkov, oziroma zrebanju obveznic, ki se amortizirajo, in o načinu dviganja obresti. — Upravni odbor podružnice mora stalno skrbeti in kontrolirati, da lastniki pravilno izkoristijo obveznice ljudskega posojila.

Pozivamo krajevne odbore sindikatov, krajevne in okrajne svete, da skupno s poslovalnicami Državne investicijske banke pomagajo upravnim odborom podružnic k uspešni izpolnitvi te naloge. Centralni odbor ZSJ

Odnos do tekmovanja v Mariboru in okolici

V okraju Maribor-okolica so v lokalnih podjetjih vse do nedavnega zelo podcenjevali pomen borbe za večjo storilnost po Sirotanovičevem načinu, čeprav so zglede iz drugih podjetij vzpodbujali k temu delu. Za to vprašanje se niso zanimale niti uprave niti sindikalne podružnice. Uprave so zavzele oportunistično stališče do tekmovanja in niso povezale s sindikalnimi podružnicami, da bi skupno organizirale tekmovanje. Šele pred kratkim so člani novoustavljene okrajne komisije Maribor-okolica sklenili, da bodo tudi v lokalnih podjetjih v mariborski okolici organizirali tekmovanje po Sirotanovičevem načinu 20. novembra t. l.

Lokalna podjetja na področju mesta Maribora pa so že prav zaradi novega načina tekmovanja dosegla lepe uspehe. Najboljša so lokalna papirniška podjetja, sledi jim lesna industrija, kovinska podjetja in druga. Tudi direkcija lokalnih podjetij ima pravilen odnos do tekmovanja; vsake tri mesece tekmovanje ocenji in ugotovi najboljšo podružnico. Komunalna direkcija pa kljub temu, da dosegajo komunalna podjetja lepe uspe-

he, saj je mariborska plinarna že dosegla letni proizvodni plan, meste brivnice imajo 90% članov sindikata v študijskih krožkih, še vedno ni preskrbele prehodne zastavice, ki bi nedvomno služila kolektivom v vzpodbudo.

Tudi poverjenstvo za trgovino in preskrbo kljub posredovanju OS-a ne opekuje tekmovanja v svojih podružnicah. Referent za tekmovanje tov. Šuštarščič je imel do tekmovanja zelo malomarn odnos in je izjavil, da sploh ne odgovarja več za tekmovanje.

Ti ljudje pač pozabljajo na svoje dolžnosti do delovnih ljudi, zato pravnim veljajo besede maršala Tita, katere je govoril delegatom I. kongresa državnih ustanov Jugoslavije, ko jim je dejal: »Danes ima državni uradnik opraviti z državljani socialistične države, z državljani, ki vlagajo vse svoje napore za izgradnjo socializma, ter mora biti njihov odnos popolnoma drugačen kot prej. Prav tako kot je danes drugačen odnos delavca do proizvođača kot prej, tako mora biti drugačen tudi odnos državnih uslužbenecv do naših delavcev v proizvodnji.«

Poročajte Delavski enotnosti« o vsem, karkoli se dogaja okoli vas. — Pišite o svojih uspehih, tekmovanju, o napakah, ki se dogajajo in neizprosno razkrinkujte vse, ki ovirajo graditev socializma pri nas!

Med brigadirji Staravašnikove brigade

Splošno stavbno podjetje iz Ljubljane se trenutno ukvarja s kapitalno izgradnjo. V Crnučah gradi naselje elektroindustrije, na Mirju in ob Tržaški cesti pa oblikuje univerzitetno središče. Vodogradbeni inštitut, kemični zvezni inštitut, elektro-

gade danes lotili dela. Ni tako enostavno biti najboljša brigada »Megrada«, znana zaradi svojega kvalitativnega dela. Danes bosta brigadir Staravašnik Valentin in najboljši zidar »zastavljata«, dva zidarja bosta betonirala in čistila, vajenca »frazhalas«, ostali pa nadaljevali z večeršnjim delom.

Ko smo že pri vajencih: ni prijetno že ob sedmih zjutraj, ko še niso niti začeli z delom, požreti jezo, ki jo pravkar kuha brigadir Staravašnik. Eden izmed vajencev, ki dela v njegovi brigadi bi bil zopet rad prost. Pa kar za dva dni! Ne, ta pa ne bo dolgo v brigadi, razmišlja brigadir, še vsaka lenoba je kmalu izginila iz brigade. Vse nekaj drugega pa je osemnajstletni vajenec Živčič iz okolice Karlovca, ki je prišel v Ljubljano, da se priuči zidarstvu. V enaindvajsetih mesecih si je pridobil že preneto dosti izkušenj, v pridnosti znatno prekaša vse druge. Temu lahko zaupa že skoraj vsako delo, pa ve, da bo dobro opravljeno. In še kako hitro se je fant naučil slovenščine!

Pri delu seveda nihče ne manjka. En sam teden je bil eden od zidarjev bolan in v brigadi je vzorna delovna disciplina.

Italijan Denardo Jože pri delu misli na svoj dom v okolici Udin. Kaj neki počno trije otroci, žena in sestra, ta njegova velika družina, večinoma odvisna od dela njegovih rok. Ali jim bo lahko prihodnji mesec poslal ves svoj zaslužek? Denardo misli na dluga leta tavanja za delom po Franciji in Nemčiji, na hude mesece brezposelnosti, ki so sledili mesece delu, misli na grenki kruh kolona, ki nima zadosti zemlje niti za lastne potrebe. Dve leti je že v Jugoslaviji, enak med enakimi, vsaj do konca prve petletke pa misli še ostati. Pri delu se Denardo dobro počuti, za to že poskrbi štirikratni udarnik zidar Živec Peter, ki tudi zna italijansko in je doma iz Sempasa. Živec je na svoji koži pošteno čutil, kaj je pred vojno pomenilo preživljanje petčlanske družine, da o času pred devetindvajsetim letom, ko je dve leti

ve, da dela tudi za sebe, saj socializem pomeni tudi lepa in zdrava stanovanja za nas vse. In če vprašate zidarja Šarlah Matijo, vam bo povedal: »Naša brigada je dobra zato, ker vsak posameznik za vestno dela, ker vlada med nami enotnost v vsem in ker smo si spomlad izvolili dobrega brigadirja.«

Staravašnik je že dve leti brigadir. Čeprav je v brigadi skoraj najmlajši, njegova beseda vselej zaleže. Kaj ne bi, saj vsi vedo, da postavi vsako stvar na pravo mesto. Ni natančnejšega brigadirja, ki bi vodil take točne evidence, pazil pri obračunih na vsako malenkost, tako pametno razporedil dopuste in se zanimal za vse. Poleg tega pa ima dvajset let delovnih izkušenj!

Za dobro organizacijo dela skrbijo vsi. Vsako opoldne imajo po kosilu delovni posvet, na katerem razpravljajo o svojem delu. Tu prav pošteno kritizirajo sebe ali pa tovariša. Pri tem seveda nikar ne mislimo, da gre vselej brez prepira. Poredkoma sicer, a včasih je le iz »posvečevalnice« slišati kar burne glasove, ki se umirijo šele po vihranih razpravah. Pa je kmalu vse v redu — nekaj koristnega so pa le vsi ugotovili!

Redke so brigade, ki tako proučujejo delovno in socialno zakonodajo kot Staravašnikova. Opoldne je ponavadi tudi politični krožek. Razpravljajo še vedno o petem kongresu KPJ, pa tudi o vsakdanjih političnih problemih. Kar sram je vse, da se pogovor včasih kar nekako sam zapele na preskrbo. Pa čisto upravičeno. Preskrba gradbišč se zdaleč ni v redu. Predsednik sindikalne podružnice je sicer sposoben, tudi inozemskih delavcev ne zanemarija, tako da se tudi oni počutijo kot polnopravni člani sindikata. Kljub temu pa obstajajo še nekatere pomanjklivosti. Ali tem delavcem ne bi mogla sindikalna podružnica vsak dan priskrbeti nekaj italijanskih časopisov, da bodo lahko vsak dan spoznavali naše probleme? Potem pa preskrba. Distribucija kruha ne poteka pravilno in tudi z menzo ni vse v redu. Zakaj je menza taka, ve povedati Živec, ki je član kuhinjske komisije! Pred dnevi so v menzi odkrili stalnega škodljivca, ki je seveda bil takoj odstranjen in bo tudi primerno kaznovan. Pričakovati je, da se bo hrana odslej v medij izboljšala, toda v splošnem v preskrbi tako dolgo ne bo izboljšanja, dokler se ne bosta uprava in sindikalna podružnica pošteno lotili tega problema. Takim delavcem, ki dajejo vse, kar morejo za skupnost, mora tudi sindikalna podružnica storiti vse, da bo redna preskrba potekala v redu, da bodo delavci preskrbljeni z delovnimi oblekami, čevlji, plašči za kolesa in drugimi prednostmi.

Tekmovanje brigad v TAM

159 brigad tekmuje v Tovarni avtomobilov za večjo storilnost dela. Kljub temu, da nam nekatere informirojevske države ne pošiljajo materiala, ter delov, ki bi jih nujno potrebovali za razvoj naše mlade avtomobilske industrije, so delavci s svojimi napori in iniciativo premagali vse težave.

V preteklem mesecu, ko so tekmovala številne brigade, so dosegli povprečno izpolnitev plana 145%. Kovčičja, ki je tekmovala od 1. X. do 28. X., je dosegla 142%. Tu so tekmovala tri brigade. Najboljša brigada je že takrat presešla češko normo v kovanju raznih utopov ter zobčnikov in drugih delov, ki smo jih prej uvažali iz drugih držav. Tovarna izdeluje 32 delov, ki smo jih imeli v planu šele za leto 1951.

Tekmovanje je zavzelo širok razmah, inženirji in tehniki so tekmovali, kako bi na najboljši in najkrajši način odstranili ovire, ki so nam jih povzročile informirojevske države.

Zaradi tega je imelo tekmovanje v TAM še večji pomen. Tako je tekmovala prejšnji mesec brigada oklopnega kladiva, ki je bila najboljša. Normo je izpolnila 512%. V mesecu dni je brigada MDS 17 dosegla plan 419%. Brigada na izdelavi blatnikov, ki je tekmovala 8 dni je izpolnila normo 446%. Brigada na obdelavi motorja, ki je prva začela 8 dnevno tekmovanje in si je zadala obveznost za 120% izpolnitve norm, je opravila to delo s 162% dosego norm. Čeprav je odšlo 6 najboljših brigadirjev na odsluženje vojaškega roka, ter so bili vključeni v to brigado novi mladinci, ki so komaj dovršili svoj enomesečni tečaj, delo v brigadi ni zaostajalo. Tukaj imata zaslugo posebno brigadirja tovariš Krašl ter tovariš Potočnik.

V čast oblastni partijski konferenci je tekmovalo 8 brigad, ki so dosegli plan 152%. Brigada livarne je napovedala tekmovanje na čast dneva proglasitve

Marčić Mira dela v livarni pri izdelovanju kalupov ter presega normo za 500%

republike vsem brigadam v tovarni, za čim boljše izpolnitev plana, za čim manjše izmedke, za stodostrno izkoriščanje delovnega časa in za 50% znižanje izostanka.

Tako tekmujejo brigade v Tovarni avtomobilov ter odgovarjajo na klevete z višjo storilnostjo, kar nam jamči izpolnitev petletnega plana z lastnimi silami.

Doki Marija dela v B. O. brigadi na stružnici in presega normo za 500%

Dime Miha 4kratni udarnik

spodarski, fizikalni, metalurški in republikanski kemični inštitut so že zlezli iz temeljev.

Novi način dela, ki ga je v rudarstvu započel Sirotanovič, so osvojili tudi v gradbištvu. Na sindikalnem sestanku so sklenili, da bodo novi način dela preizkusili tudi na gradbiščih tega podjetja. Tekmovanje mladinske delovne brigade TSS je pokazalo lepe uspehe. Poleg brigad pa so se doslej izkazali tudi zidar Merše, priučen zidar Štirn, zidar Dime, železokrivec Markelj in še nekoliko udarnikov.

Železokrivec Markelj Avgust je pri materialu pravi pikolovec; vsak zavrnjen žebelj, vsaka žica in najmanjša deska mu je dragocena in jo spravi na pravo mesto. Ker je stalno presegal normo, je sedemindvajsetega postal prvi udarnik. Sedaj je bil že štirikrat proglašen za udarnika.

Ker primanjkuje železokrivcev je Markelj večkobil v ta poklic, čeprav je izkušen strojnik. Delo železokrivca prav za prav ni prijetno. Markelj in pomočnik krivita in zravnata na vretenu vsak dan pa tri do štiri tone železnih valjkov, ki jih nato vežeta in sestavljata Florijanove nosilce ali preklade, katere rabijo zidarji za betoniranje. Pa bi predelala tudi šest do sedem ton, če bi profili valjkov bili enotni. Markeljca lahko vidite pri delu v njegovi utici ob bodočem inštitutu elektrogospodarstva od petih zjutraj do sedmih zvečer. Železokrivcev je malo, tovariš Markelj pa ne vidi rad, če delo ni opravljeno.

Markeljčev pomočnik je Prekmurec Kiselak Alojzij, Lansko zimo je še šel domov v Prekmurje, letošnjo pa bo ostal kar v Ljubljani. Železokrivstvu se je privadil, kaj bi za teh nekaj mesecev zapuščal delo!

Avgustov udarni sosed zidar Dime Miha iz Dupale vasi je že štirikrat postal udarnik. Preseganje norm se mu zdi nekaj popolnoma razumljivega. Imeti je pač treba spretno roko, znati je treba zgrabititi za vsako delo in vedeti moraš, zakaj delaš. Pa še nekaj. Delo ti gre seveda lažje od rok, če imaš doma lepo urejene razmere.

Miha so Nemci med vojno pobrali pohištvo, vendar je že uspel nabaviti novega. Tudi take stvari vlijejo človeku veselje do dela. Tovariš Dime stanuje z ženo in dvema otrokoma v stanovanjski hišici, ki jo je postavila Stavbna družba za svoje delavce. Prijeten je takle domček s toplo kuhinjo, v kateri tako prijetno sedi in čita »Poročevalca«. Miha

Železokrivec Markelj Avgust in njegov pomočnik

brezposeln spoznaval fašizem, dokler mu ni ušel čez mejo, sploh ne govori. Zato pa danes dela z veseljem in je pripravljen dati in žrtvovati vse za Partijo!

Zidar Špetič Anton, mašinist Kolarec Konrad in težak Horvat Jože, Levenjak Rudi, Prič Nikola in Pintarič Jože delajo, kot vsi, s hitro umerjenostjo.

Staravašnikova brigada ni rekorderka brigada. Vendar že več kot pol leta vsak dan z neverjetno vztrajnostjo presega normo za 15 do 30%. Kot je gotovo, da bo jutri napočil nov dan, tako je gotovo, da bo Staravašnikova brigada presešla norme. Sicer so pri »Megradu«,

Rudnik rjavega premoga v Laškem V TRDI BORBI ZA PLAN

Čeprav je kolektiv rudnika Laško dosegel do konca oktobra predvideni plan s 101,2%, bo vsekakor težko izpolnil letni plan do 29. novembra zaradi objektivnih razlogov. Kolektiv rudnika se bori z nepredvidenimi težavami, ki jih skušajo rudarji z upravo rudnika in sindikalno podružnico odpraviti.

Osnovni plan je bil zvišan v zadnjem trimesečju za 1.910 ton, ker so računali na nove delavce, ki bi morali po planu začeti z delom že 5. oktobra, prišli pa so komaj konec oktobra in v začetku novembra. Tega je kriva neaktivnost okrajnih uprav za delovno silo, ki niso pravočasno izvedle akcije začasno vključevanje delovne sile v rudarstvo. Od predvidenih 38 ljudi, se jih je do sedaj javilo 18 iz okraja Celje-okolica in 2 iz Ptujja. Oktobra je proizvodnja padla tudi zaradi odhoda 22 mladincev-rudarjev, ki so bili poklicani na odsluženje roka in so se vrnili šele po 9 dneh v rudnik kot začasno oproščeni vojaškega roka.

Nadaljnja težava, ki v veliki meri zavira pravočasno izpolnitev plana je v tem, da se Sirotanovičev brigadni način dela zaenkrat ne da izvesti v večjem obsegu, ker so leče preozke, kar pomeni, da so premogovni sloji prešibki, da bi sestavili brigade in osvojili ta način dela. Pripravljajo pa nov odkop, pri katerem je tehnično vodstvo predvidelo možnost brigadnega načina dela po Sirotanovičevem načinu. Poleg tega bodo v kratkem izdelali nakladalne priprave, ki so jih izumili rudarji v Zagorju. Bencinske in Diesell lokomotive v rudniku so stare, izrabljene ter jih je treba stalno popravljati.

Da bi pa kljub težavam izpolnili plan še pred koncem leta, so na partijskem in sindikalnem sestanku sklenili, da bodo delavci in uslužbenec od 15. oktobra do 29. novembra delali prostovoljno in jami za dosego plana. 49 najboljših delavcev se je obvezalo, da bodo izkopali 1.400 ton premoga, od katerih so do sedaj dosegli 356 ton. Ostali so sprejeli obveznost za 10 do 60 ton. Najbolje se je izkazal tovariš Preskar Drago, normirce zunanega obrata, ki je do sedaj že naložil 37 ton od zadane obveznosti 50 ton premoga.

Ta velika borba za plan je rodila že številne udarnike. Letos je bilo proglašanih 6 udarnikov, 24 rudarjev pa je predlaganih in bodo v kratkem proglašeni.

DVIGU KADROV POSVEČAJO V RUDNIKU LAŠKO VSO POTREBNO POZORNOST

Da bi si rudnik vzgojil potrebne strokovne kadre, prireja številne strokovne tečaje. Tako so letos usposobili 15 učnih kopačev v trimesečnem tečaju.

sedaj pa imajo motorovski in kurjaški trimesečni tečaj, katerega obiskuje 11 rudarjev. Poleg tega obiskuje trije tovariši komercialni tečaj v Laškem, ki ga je organizirala Generalna direkcija za rudarstvo, da usposobi nove kadre za komercialno stroko. V tem mesecu pripravljajo tudi tečaj za učne kopače, ki bodo zadobili na tečaju kopaško kvalifikacijo. V triletni industrijski šoli v Zagorju je 20 učencev iz kolektiva rudnika Laško, ki bodo po končani šoli postali kvalificirani kopači ali pa po želji še nadaljevali študij v rudarskem tehnikumu.

NEPRESTANA SKRB ZA DELOVNEGA ČLOVEKA

Novodolnim delavcem posvečajo v rudniku Laško vso pozornost. Ob spremembi izstavijo vsakemu takoj nakazilo za obutev in delovno obleko, nakazilo za prehrano v menzi in pa stanovanje. Ker

je tudi v tem kolektivu stanovanjsko vprašanje zelo pereče, je začela uprava rudnika letos v začetku septembra v lastni režiji zidati stanovanjski blok. Do konca petletke imajo v projektu 21 štiridružinskih stanovanjskih hiš, samski dom za 24 oseb ter dom igre in dela. Graditev precej hitro napreduje. Po dveh mesecih dela so eno štiristanovanjsko hišo in samski dom že dozdali do strešnega stolpa. V kratkem bo tudi popolnoma obnovljen nekdanji dom poštnih upokojencev, v katerem bo pet družinskih stanovanj in 3 sobe za samsce. Letos je bil zgrajen in opremljen tudi sindikalni dom, ki so ga gradili rudarji in nameščenci s prostovoljnimi delom.

Nova pridobitev za kolektiv je tudi obratna ambulanta, ki je bila otvorjena 5. novembra 1949 ob vходу v rudnik. Na ta način se uresničuje načelo, da se zdravstvena služba čim bolj približa varovancem. Povezava med partijsko organizacijo, sindikalno podružnico in upravo rudnika na eni strani in poverjeništvom za ljudsko zdravje okraja Celje-okolica na drugi strani je omogočila, da je bila ambulanta urejena v šestih tednih M. A.

Zakovičar Avda Rudolf

Leta 1941, ko je okupator zasedel naše kraje in ko so naši domači izdajalci kričali, da je Štajerska nemška pokrajina, so za družino Avdo na Dravskem polju nastopili težki časi. Revni so bili, a otrok je bilo petero. Tako se je šel najmlajši Rudolf, v Maribor učiti za kovača. Vsak dan je peš prehodil precej dolgo pot od Dravskega polja pa do Maribora. Pri mojstru je moral opravljati seveda najslabša dela. Težko kovaško kladivo mu je bilo vsakdanje orodje, kljub njegovim še slabotnim rokam. Delal je skoraj zastonj, drugo leto učne dobe je dobival na teden po dve in pol marki plače.

Minula so leta okupacije, Rudolf pa je še vedno delal pri istem mojstru. Privatnik se je dobro zavedal, da ima delovno silo, ki jo lahko izkorišča v svojo korist. Toda veliki časi, ki so nastopili v novi Jugoslaviji, so naredili konec Rudolfovega službovanja ter garancije za izkoriščevalca. Pustil je delo pri privatniku ter šel v težko industrijo, kjer so ga lepo sprejeli. Začel je z delom za skupnost, za skupno korist ljudstva.

Kot izkušen kovač je začel delati pri zakovičarjih. V začetku je bil podajaj zakovic, pozneje kurjač in kaj kmalu je začel sam zakovičiti, sprva sicer majhne stvari, pozneje pa je postal, zaradi svojega izrednega veselja do zakovičarskega dela, pravi zakovičar-udarnik.

Ko so začeli v tovarni »Metalni« tekmovali po Sirotanovičevem načinu, je bil Avda med prvimi tekmovalci. Njegovi uspehi so bili veliki ter je normo dosegel s 400%. Pri množičnem tekmovanju brigad za večjo storilnost dela je bila

brigada tovariša Avda zopet prva, ker presega svojo dnevno normo tudi za 50 do 60%.

Tako je iz mladega Rudla iz Dravskega polja, ki so ga izkoriščali delavskemu razredu sovražni ljudje, zrasel naš zakovičar — tekmovalce za večjo storilnost dela, borec za čim boljše ter hitrejšo izgradnjo socializma. J. H.

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V CELJU DELA ZA LETO 1950

Delovni kolektiv kemične tovarne v Celju je mesec dni pred rokom izpolnil sprejeto obveznost, da bo plan po količini dosegel 1. novembra. S tem je kolektiv dostojno odgovoril obrekovalcem našega državnega vodstva.

Neupravičenih izostankov v tovarni kemičnih izdelkov ne poznajo. Z dobrih delom sindikalne podružnice, so jih popolnoma odpravili. V primerjavi z letom 1948 so zboljšali delovno disciplino za 92%.

To je najboljši dokaz, da se je ves kolektiv vključil v tekmovanje s kolektivom »Elektrobosna« iz Jajca.

Tako je Tovarna kemičnih izdelkov dala nov prispevek za osamosvojitve naše industrije od inozemstva.

Ali si že plačal naročnino za »Delavsko enotnost«? Če še nisi, stori to v prihodnjih dneh!

Staravašnikova brigada na gradbišču »Megrada« v Šiški

se najbolj zanima za zunanjepolitične probleme, pa tudi o naših velikih sportnih uspehih rad bere.

Precej daleč od Dimevega stanovanja, v sobici skoraj dograjene stanovanjske stavbe na gradbišču »Megrada« v Šiški, je nekaj pred sedmo uro zjutraj kar se da živahno. Staravašnikova brigada se pripravlja na delo, vmes pa se vpleta pogovor, kako se bodo člani bri-

brigade, ki više presega normo, kakor na primer Kamnikarjeva brigada, ki doseže tudi 160%, toda vedno, ko ocenjujejo kakovost dela, je Staravašnikova brigada na prvem mestu. Kar napravi ta brigada, to drži kot pribito.

»Pravi smo skupaj«, pripoveduje zidar Mavrič. »Reklj smo, da bomo delali, pa delamo vsi kot eden!« Mavrič sam čuti stanovanjsko krizo, zato vneto dela, ker

Tekmovanje vlakovnih in skladiščnih brigad postaje Maribor

v čast oblastni partijski konferenci v Mariboru

Tudi vlakovne in skladiščne brigade postaje Maribor nočejo zaostajati v tekmovalni po Sirotnovičevem načinu. Te brigade so na ta način že med seboj tekmovali v počastitve zasledanja mariborske oblastne skupščine.

Zdaj so te in še nove brigade zopet napovedale desetdnevno tekmovalje v počastitve partijske konference v Mariboru. V tem tekmovalju se kažejo zopet zadovoljivi uspehi, saj je brigada vlakovodje Jerneja Pokleka in strojevodje Bračiča presegla pri prvem vlakom normo za 61%. Druga brigada vlakovodje Antona Potočnika in strojevodje Turka pa za 55%. Prav tako ne zaostajajo za njima vse ostale brigade, in to skladiščne brigade, ki razkladajo vagonne. Prigada tov. Piraha je presegla normo prvi dan za 64%, brigada tov. Perhava za 65%, brigada tov. Štira pa za 60%.

Če pri teh uspehih upoštevamo težave in okolnosti, ki spremljajo pri vršenju službe posebno vlakospremnih brigad, ki morajo opravljati svojo službo ponoči in podnevi, v dežju, snegu in mrazu ter mnogokrat celo nad 30 ur nepretrgoma, so ti uspehi tem bolj razveseljivi. Poudariti je treba, da so vlakovne brigade pripeljale nabiralne vlake po štiri do šest ur predčasno, kar pomeni, da bodo ti vagoni šest ur predčasno razloženi in postavljeni zopet na razpolago tovarnam in drugim obratom, ki vagonne tako nujno potrebujejo. Posebno pride ta potreba do izraza sedaj, ko bijejo vsi obrati borbo za čimprejšnjo izpolnitev letnega plana. Če pa železnica ne bi prevzela tovora tako hitro in pravočasno, bi na drugi strani mnogi obrati, ki bi morali čakati na blago, ne mogli pravočasno izvršiti svojih planskih nalog.

Prav v tem je važnost prevoza pri železnici, predvsem pa važnost medsebojnega tekmovalja po Sirotnovičevem načinu dela, katerega rezultat je — več prevoženega blaga in več praznih vagonov na razpolago tovarnam in drugim obratom.

Razen teh brigad, oziroma tekmovalja med njimi, je treba omeniti še brigade potniških, direktnih tovornih in ostalih nabiralnih vlakov, ki so pravkar končale desetdnevno medsebojno tekmovalje. Rezultat tekmovalja je bil: Brigada vlakovodje Ivana Očka je bila prva, ki je prevzela v desetih urah 20 vlakov, 1728 km in 5028 ton. Druga brigada vlakovodje Franca Fendre 19 vlakov, 1731 km in 4310 ton. Brigada vlakovodje Germana 18 vlakov, 1688 km in 3690 ton. Brigada vlakovodje Likavca 16 vlakov, 1456 km in 3983 ton.

Direktni tovorni vlaki: Prva brigada vlakovodje Martina Marna 12 vlakov, 9627 km in 9023 ton. Druga brigada vlakovodje Živca 11 vlakov, 8200 km in 10.703 ton. Tretja brigada vlakovodje Lešnjaka 7 vlakov, 1460 km in 6665 ton.

Nabiralni vlaki: Prva brigada vlakovodje Hojnika 9 vlakov, 612 km in 5001 ton. Druga brigada vlakovodje Zorka 9 vlakov, 512 km in 4155 ton. Tretja brigada Frešarja 7 vlakov, 552 km in 4215 ton.

Pri tem je treba omeniti, da bi brigade imele veliko več uspehov, če bi vlaki ne izostajali.

V teh uspehih tekmovalja se izraža zavest in požrtvovalnost železničarjev postaje Maribor, ki z vsakodnevnimi delovnimi uspehi zavračajo vsa brezvestna početja informbirojske propagande, ki hoče s podlimi in lažnimi obrekovanji oblatiti naše partijsko in državno vodstvo.

Partijska in sindikalna organizacija skupaj z železniškim komitejem postaje Maribor bosta tudi v bodoče ukrenila vse potrebno, da se bo delo po Sirotnovičevem načinu uvedlo kot stalni način dela. Tak način organiziranja dela je velik prispevek za čim hitrejši obtok vagonov in obenem za znižanje polne lastne cene kakor tudi za čimprejšnjo izpolnitev petletnega plana.

Gibanje za večjo storilnost dela se širi tudi v kmetijstvu v Sloveniji

Vzporedno z razvojem industrije in elektrifikacije naše domovine je nujno, da se z istim tempom razvija tudi naše kmetijstvo in dviga kmetijska proizvodnja. Z graditvijo industrije stalno narašča tudi število delavcev, za katere je potrebno vsak dan več kmetijskih pridelkov. Naša industrija prav tako zahteva vsak dan večje količine surovin od našega kmetijstva. Da bomo lahko v dovoljni meri zadostili potrebam našega delavstva in naše industrije, je bilo nujno, tudi v kmetijstvu uvesti nove načine dela.

Prav v dnevih, ko se je na zasedanju generalne skupščine OZN v New Yorku vodila najhujša borba proti Jugoslaviji s strani predstavnikov SZ, ki so storili vse in se poslužili vseh metod laži in nemorale, samo, da preprečijo izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet — kar pa jim je spodrsnilo — so se dvignili najboljši delavci na drž. kmetijskem posestvu Mlaka na Kočevskem ter so organizirali tekmovalje v živinoreji po Sirotnovičevem načinu, za večjo storilnost dela in večjo proizvodnjo. Na Mlaki iz dneva v dan raste živinorejski kombinat. Tu so dani, lahko bi rekli, gospodarski pogoji za tako tekmovalje, še važnejši pogoj pa je zavest tamkajšnjih delavcev, ki je prišla najbolj do izraza ob pripravah za tekmovalje in v samem začetku, ko so si vsi vprek napovedovali tekmovalje pod geslom: »S tekmovaljem v proizvodnji gradimo kmetijskimi delavci socializem, zboljšujemo življenje in tako odgovarjamo vsem informbirojskim klevetnikom!«

Po posvetovanju z delavci in brigadirji so direktorji RKGS Kočevje razdelili na 3 oskrbnosti, oskrbnosti na brigadnih centrah, brigadnih centrah pa na desetine (ali delovne skupine). Prav tako so se reorganizirale brigade in desetine, katere so sedaj sestavljali najboljši delavci.

Prvi uspeh tekmovalja je bil, da so delavci vzeli iniciativo v svoje roke, ter so voditelje — brigadirje brigadnih centrov in desetini, kakor tudi evidentničarje, normirce in agitorje izvolili sami. Z mnogimi predlogi delavcev se organizacija dela vsak dan izpopolnjuje. Delavci so v nekaj dneh pregrupirali in stehali vsi živino v začetku tekmovalja, za kar so se prej pripravljali šest mesecev.

Po desetih dneh tekmovalja se je dvignila količina mleka približno za 100 litrov na dan. Ker so pogoji tekmovalja v kmetijstvu drugačni kot v industriji, gozdarstvu, gradbinstvu itd., bodo vidni pravi rezultati šele 31. decembra, ko bo zaključena prva faza tekmovalja.

Delavcem na Mlaki so se odzvali delavci iz državnih posestev na naši severni meji iz Plača, Jeruzalema in Limbuš-Pekera.

Na drž. posestvu Plač je trikratni udarnik in odlikovanec z redom dela I. stopnje tov. Lanšček Janez organiziral 20 člansko brigado in napovedal tekmovalje vsem ostalim brigadam v vinogradništvu. Njegovi desetini sta natrgali 4440 kg grozdja, dočim je norma za trganje na posameznika 200 kg. Tako je vsak posameznik, njegovih dveh desetini dosegel normo s 111%. Vse grozde teh 19 trgачev je znošil Lanšček Janez sam. Norma je bila 40 brent na 9 ur. Znošil pa je 148 brent in tako normo dosegel s 370 procenti.

Drugi dan so še druge brigade napovedale tekmovalje pri trgatvi in nošenju. V prvi brigadi so tekmovali vse desetine. Dve desetini sezonskih delavcev (21 ljudi) sta natrgali 8070 kg grozdja, pri čemer je odpadlo na posameznika 384 kg, ter so tako dosegli 192% norme na posameznika. Brentač tov. Franc Kavaš je v 9 urah znošil 148 brent in s tem dosegel 370% norme. Najboljši brentač je bil Janez Lanšček, ki je v šestih urah znošil 121 brent in je tako dosegel dnevni delovni plan s 458%.

V isti brigadi so tekmovali tri desetine, ki jih sestavljajo viničarji, v katerih so tudi žene z malimi otroki, ki delajo samo 7 ur dnevno. V teh treh desetinah je tekmovalo 9 ur samo 15 ljudi. Natrgali so 5400 kg grozdja. Tako je prišlo na posameznika 360 kg ali 180% delovnega plana. Desetar Jože Fenedl je znošil 124 brent ter s tem dosegel normo za 310%. Pomažek Konrad Merc je v 4 in pol urah znošil 56 brent ter dosegel 282% norme.

V drugi brigadi sta tekmovali dve desetini, ki sta natrgali 3900 kg grozdja, ter dosegli normo s 150%. Tov. Ivan Majhenič pa je znošil 130 brent, pri čemer je dosegel delovni plan za 325%.

Skupina 16 delavcev državnega posestva Jeruzalem je organizirala tekmovalje po Sirotnovičevem načinu, ter je hkrati napovedala tekmovalje vsem drž. posestvom in vinogradniškim združenim istega resora v Sloveniji. Tukaj je bilo najboljšo organizirano tekmovalje izmed vseh drž. posestev mariborske oblasti. Delo so si razdelili tako, da ni šla nobena minuta v izgubo in da se je storilnost čim bolj dvignila. 11 trgачev je nabralo 5984 kilogramov grozdja in so tako presegli dnevno normo za 81,3%. Brentača sta znošila 272 brent in presegla dnevno nor-

mo za 126%. Tov. Vinko Vogrinec je razložil 5984 kg grozdja in presegel dnevno normo za 99,4%. Tov. Stanko Graf je znošil v mlin 277 brent in tako presegel dnevno normo za 126%. Pri mlektju grozdja je Stanko Ivanuša dosegel 5984 kg in presegel dnevno normo za 99,4%.

Na drž. posestvu Limbuš-Pekre je tekmovala brigada 24 ljudi. Natrgali so 6500 kg grozdja, dočim je bila dnevna norma 4400 kg. Med njimi je bil najboljši brentač Ivan Majhen, ki je znošil 300 brent, dočim je bila norma 50 brent. Tako je dosegel normo za 600%.

Med traktoristi v Sloveniji je prvi začel tekmovali štirikratni udarnik strojnog traktorske postaje v Slivnici tov. Gorjup Jože, ki je že izpolnil 60% svojega planskega oranja. Tekmoval je na 23,10 hektarjih površine, ki mu je bila odmerjena za jesensko oranje, v 135 urah. Kljub temu, da površino sestavlja 5 razkropljenih parcel in je teren deloma močvirnat, je z dvema plugoma (na 3 brazde) naenkrat na traktor »Farnall« zoral 23,10 hektarov v 78 urah in je tako presegel normo za 74,20%. Vse delo je opravil brez vsake najmanjše okvare in brez pomočnika. Najvažnejše pa je, da je v istem času prihranil 60 kg goriva in zmanjšal odstotek mrtvih in na 50%.

Po vzgledu tov. Gorjupa tekmujejo v teh dneh traktoristi Slovenije v Savinjski dolini pri jesenskem oranju.

Pri tem tekmovalju so se pojavile tudi napake, katere pa moramo takoj odpraviti. Prva izmed njih je bila lova za akordi, kar se je posebno pokazalo pri nosačih na drž. posestvu Limbuš-Pekre in druga, tekmovalje je imelo še vedno stari kampanjski značaj, čeprav je bilo organizirano po Sirotnovičevem načinu.

Slabo gospodarstvo na državnem posestvu Stari Log bo treba izboljšati

V Starem Logu pri Kočevju je uprava precej obširnega državnega posestva, ki meri 3600 ha na teritoriju 14 vasi bivših Kočevčarjev. Uprava podjetja se bavi predvsem z živinorejo, prašičerejo in perutnarstvom. Na novo so bili zgrajeni ali pa so še v gradnji moderni hlevi, svinjarni, gospodarska poslopja in stanovanjske zgradbe.

Ker ima uprava za obdelavo tako ogromne površine na razpolago le malo ljudi, so ji priskočile na pomoč pri obdelovanju zemlje in pri košnji frontne in mladinske brigade ter sindikati. Vsi ti prostovoljni delavci so opravili ogromno dela, da s tem pripomorejo k čim večjemu donosu zemlje. Frontne in ostale brigade so pokosile obsežne travnike in posušile seno, vendar si še oktobra opazili, da to seno po več kot dveh mesecih ni bilo spravljeno pod streho ali vsaj v stoge, temveč je še vedno ležalo po travnikih in tam gnilo, kar vsakogar dokazuje, da se uprava ne zaveda dovolj važnosti in vrednosti živinske krme. Tu pač ne more biti izgovora na pomanjkanje delovne sile.

Druga važna panoga tega gospodarstva pa je sadjarstvo. Posestvo ima ve-

like sadovnjake jablan, hrušk, sliv in ostalega sadnega drevja, kateremu pa uprava ne posveča nikake pažnje. Letošnja bogata sadna letina, ki je bila tudi v tem okraju izredno dobra, bi morala vsakogar vzbuditi upravo, da bi se pravočasno pobrigala za pravilno shranjevanje in obiranje sadja. Toda temu vprašanju uprava ni posvetila prav nikake pozornosti, preskrbela ni niti sredstev za obiranje sadja niti potrebnih posod za namakanje sliv in tudi za obrabce se ni pobrigala. Vse sadje, in to zimsko so otresli, namesto da bi obrabli, zaradi česar je uporabno le za industrijsko predelavo. Otreseno sadje je ležalo več dni na kupih, kjer si ga je lahko vsak vzela, kolikor ga je hotel, in kjer ga je uničevala živina.

S tem nepravilnim ravnanjem je uprava odtegnila delovnemu ljudstvu veliko količino zimskega sadja sebi pa povzročila veliko materialno škodo.

Če ni bilo na posestvu obrabcev, bi bila uprava lahko obvestila o obiranju tiste delovne kolektive, ki so na posestvu pomagali s prostovoljnimi delom že med letom. Prostovoljnimi delavcem naj bi določili za njihovo nagrado — vsakemu majhen del sadja, ki bi ga obrabil, in delovni ljudje se gotovo ne bi pomislili priskočiti na pomoč posestvu, da bi bilo sadje pravočasno obrabeno, na drugi strani pa bi si tudi sami zaslužili sadje za zimo.

Vsekakor bo dolžnost uprave, da bo v bodoče posvečala sadjarstvu veliko več pozornosti kot do sedaj ter se pobrigala tudi za ostale panoge gospodarstva, da se bodo bolje razvijale. Upravi v Starem Logu naj bodo vzgled sosednje Mlake, ki so eno izmed najboljših državnih posestev v državi. Takega stanja v Starem Logu pa ni kriva sama uprava, temveč tudi sindikalna podružnica, ki obstaja le na papirju in ne posveča nikake skrbi politični in gospodarski vzgoji svojega članstva.

J. K.

V gozdovih pri sindikalnih brigadah

V Planini nad Ojstrico je tudi med ostalimi desetina Peklar Ivana. Precej težak teren jih ovira pri delu, vendar niti misliti ni, da bi pustili hlodovino v planini. Tu pa tam se zaatakne deblo, a že priskoči Ivan ter pokaže kako gre najlaže. Ob vnožju drčje imajo že tretjič priborjeno prehodno zastavico, na katero so zelo ponosno in je ne dajo iz rok. Desetar Peklar rad pohvali svoje, saj je njegova desetina najboljša v četi in ima v njej brigadirje, ki dnevno presegajo norme za 15—20%. Komandir te čete je Žigon Milan, ki pa hodi od desetine do desetine ter uči še neizkušene brigadirje, kako je treba poprijeti.

Malo dalje v gozdu vidimo že drugo zastavo, na kateri piše »Najboljše mu v četi«. Ta najboljši je Čanž Jože, desetar tretje desetine, ki presegla dnevno normo za 20—25%. Od 1946 leta je že štirikrat udarnik, njegova želja pa je, da uspe tudi tokrat v brigadi. Prva desetina, katere desetar je Ograjenšek Jože, je zaposlena na najtežjem terenu, vendar je tudi med najboljšimi, saj jo sestavljajo večji del mladinci, ki hočejo častno izpolnjevati vse postavljene jim naloge.

II. četa živi v dolini v bivši graščini, ki ima nalogo, da žaga in cepi drva. Pri tem delu sta zaposleni dve desetini, ki tekmujeta med seboj. Desetar prve desetine, tov. Polič Milutin, je bil že v prejšnji brigadi najboljši, za kar je dobil od republiškega štaba za sečnjo drva priznanje. Vse to ga je privedlo, da je prišel ponovno v brigado, ter postal tudi desetar. Že dvakrat je prejel prehodno zastavico kot

najboljši v četi, prav tako pa je tudi njegova desetina najboljša v četi. Njegov pomočnik Solinc Franc je že takoj ob prihodu v brigado dejal: »Hočem delati tako, da bo prehodna zastavica največkrat moja. Res jo je prejel, vendar se v brigadi vsi borijo za zastavo — vsi hočejo biti najboljši.«

Sindikalna podruž. Tovarne emajlirane posode je svoje delavce-brigadirje obdarila s priboljškom, s čimer je dala vzgled ostalim podružnicam. Ob tej priliki jim je v imenu sindikalne podružnice Tovarne emajlirane posode tov. Skalicki obrazložil pomen te važne akcije — brigadirji, pa so obljubili, da bodo še bolj poprijeli za sekire in cepine, ter se bo njihova pesem razlegala daleč naokoli — saj je tudi sindikalna brigada, v njej pa brigadirji člani naših sindikalnih podružnic.

Oblastni konferenci ZSS je za ljubljansko oblast poslala brigada, ki nosi ime predsednika GO ZSS naslednjo brzojavko:

»Brigadirji III. sindikalne brigade »Janka Rudolfa« na Ojstrici vam pošiljamo borbene pozdrave. S svojimi delom in uspehi, ki jih dnevno dosegamo, s preseganjem norme, bomo dokazali moč in enotnost naših narodov ter zupanje o pravilno vodstvo naše Komunistične partije s tovaršem Titom na čelu. Klevete in laži od strani Informbiroja nas samo še vzpodbujajo k večjim uspehom. Zavedamo se, da smo v brigadi zato, da bo naše delavstvo preskrbljeno z kurivom. Vložili bomo vse sile za čim boljši uspeh v naši brigadi.«

NOVI UDARNIKI IN RACIONALIZATORJI V TOVARNI LESONITNIH PLOŠČ V ILIRSKI BISTRICI

Tovarna lesonitnih plošč je med najboljšimi delovnimi kolektivi v ilirskobistriškem okraju. V tekmovalju za počastitve II. obletnice priključitve Slov. Primorja, je kolektiv prejel nagrado OBO ZSJ za Goriško. Zaradi pomanjkanja električne energije obrat dalj časa ni obratoval, kar je tudi vzrok, da letnega plana dosedaj še niso izpolnili.

Tudi sindikalno delo je v tem kolektivu precej razgibano. Pred kratkim so v tovarni otvorili sindikalno dvorano, ki so jo sami preuredili in popravili. Ob tej priliki so proglasili tudi 4 udarnike, Perhava Franca, Mikuletič Milko, Malečkar Ivanko in Puglja Josipa, ki je star že

60 let, normo presegla za za več kot 100 odstotkov za kar je že drugič proglašen za udarnika.

Štirje tovariši pa so bili proglašeni za racionalizatorje. Ivančič Albert in Valenčič Fedi sta sama izdelala poltovorni kamion iz samih odpadkov. Kot tretji je bil proglašen za racionalizatorja tov. Škrabar Anton, ki je napravil električni avtomat in z njim prihranil na vsako delovno izmeno eno delovno moč. Tovarni je s to racionalizacijo prihranil okrog 120.000 din letno. Za racionalizatorja je bil proglašen tudi tov. Grad Herman, ker je izboljšal električne naprave.

V TOVARNI »ŽIKA« SO BRIGADE PRESEGLE DNEVNO NORMO ZA 91 %

Tekmovalja za višjo storilnost dela, širom po domovini, so razgibala tudi kolektiv tovarne Žika.

V tekmovalju je prvo mesto dosegla v polnilnici pudinga brigada tovarišice Trček Štefke, ki je presegla dnevno normo za 136%. Tu sta pokazali svojo sposobnost tovarišici Trčkova in Pogačarjeva. Najbolj živo je bilo v polnilnici kavovin. Brigada mladinke Avguštin Danice je presegla dnevno normo za 118%, brigada škerlj Marije pa za 117%. V teh brigadah so prav vse tovarišice pokazale najboljše voljo in sposobnost, a posebej je treba pohvaliti tovarišico škerljan Meko, ki je kljub starosti 60 let vzdržala hud tempo svoje brigade. Tudi

čov. Čuden Francka je k uspehu doprinesla lep delež, saj je brezhibno dostavljala iz mlevnice v prvo nadstropje, velike množine kavovin za dve brigadi. V mlevnici pa sta vložili tovarišica Strletova in Veselova vse sile in je bila v tem oddelku presežena dnevna norma za 110%. Brigada Majdiča Tomaža je v prazarni presegla dnevno normo za 27%, kar je za strojni oddelek lep uspeh. Polne roke dela je imela tov. Vojevac Anica, predelavka, saj so bili na vseh mestih potrebni hitri ukrepi in pomoč, da delo ni zastajalo. Pohvalno sta v tekmovalju sodelovali tudi tov. Križnarjeva in Peršolja, ki sta v podjetju zaposleni 4 urno.

Delovnemu poletu tekstilnih kolektivov naj slede tudi MESTNE ŠIVALNICE

Žene pravijo, da je v trgovinah vse premalo blaga. Še posebno težko je priti do lepe volnene tkanine, za kakršno bi vse rade zamenjale svoj točkovni fond in ki je takoj razprodana, še preden pride konec »repa« pred trgovino na vrsto. Ob taki priložnosti radi pozabljajo, da delajo naše tekstilne tovarne s podvojeno silo in veliko več kakor pred vojno, da pa je prav višja življenjska raven »krivsa«, da je blago tako hitro razprodano, saj ei ga lahko nabavi vsak delovni človek.

No, in če je blaga v trgovinah večih premalo, ga je pa prav gotovo pol preveč — v krojačnicah in šivalnicah! V tem so si edine vse žene, pa tudi možje, ki pridejo v primeri z njimi bolj redko do novih oblek — tega ne morejo zanikati.

Uslužnostna podjetja, mestne krojačnice, šivalnice, čevljarne — njih pravi namen je ekspeditivno delo, pri katerem ne sme biti »protekcije« pri določanju roka za izdelavo oblek in čevljev. Vse prav in lepo, zadovoljni bi bili s takimi mestnimi podjetji. Večina nas je namreč rodoljubnih ljudi, ki ne bi imeli nič proti, če bi naše blago lepo po vrsti, kot je prineseno v šivalnico, prišlo na vrsto tudi pri izdelavi. A tole načelo so v nekaterih podjetjih nekoliko spremenili.

Precej težav je, preden spremenimo točke v blago, ki smo si ga zamislili glede kvalitete, barve itd. A kakšna muka, koliko poti in čakanja, čakanja — preden oblečeš — sredi poletja običajno, zimsko obleko, prineseno v delavnico preteklo jesen.

Seveda nam manjka blaga in oblek, če so pa krojačnice natrpene do vrta! Groza te obide, ko hodiš po Ljubljani in si prečital vsaj na štirih vratih: »Ne sprejemamo naročil, ker imamo blago na zalogi!« V tisti pa, kjer blago nazadnje oddaš, hladnokrvno preizkusijo stroj prinašalčevega živčevja:

»Tolg blaga (natrpano v šestih policah v višini 2,75 m) bomo najprej vzeli v delo, potem pa pride takoj vaša.«

Malo čudno pa se ti zazdi, da tovarišica, ki je prinesla blago obenem s teboj, zapno šepeta z uslužbenko: »...no, danes je ponedeljek, torej se oglasim konec tedna.«

»Pa kaj za nas odrasle,« je dejala zadnjič mlada mamica, zaposlena v enem izmed naših podjetij. »Če ne to znanje, bomo pa za drugo leto oblečeni. Kar pa se je zgodilo meni, je huje. Peljem »anka, zdrav otrok, vsak dan se pozna v njegovem razvoju, peljem ga torej v šivalnico.« Krojka na Poljanski cesti, pa da mu umerimo in sešijemo flanelaste srajčke. Tri mesece je ležalo blago tam, komaj smo jih prestali s premajhnimi oblekami doma, no pa sedaj, ko jih je dobil, roke je potisnil iz rokavcev in vrátil se mu je poredel od takrat, ko so mu umerili srajčke.«

To so težave, preko katerih prizadeti ne morejo, pa tudi odgovarjati jih ne moremo, saj največkrat niso objektivne, temveč subjektivne težave, ki jih bo treba odpraviti. A kako?

Odgovor se nam ponuja sam, le izkoristiti ga ne znamo.

Lansko jesen je mlado dekle z dežele iskalo v Ljubljani okrog »Krojeve«, kje bi jo sprejeli za učenko, ker jo je šivanje veselilo bolj kakor kateri drug poklop. No, ki je dobilo odgovor, da v »Krojih« potrebujejo izučenih moči in ne učenk, za katere ne morejo dati na razpolago šivalnih strojev. Ker se od lani do letos vprašanje ekspeditivnosti v teh podjetjih ni rešilo in izboljšalo, potrebujejo verjetno izučenih moči še sedaj, pozabili pa so, da bi si jih v letu dni lahko že sami vzgojili.

Popolnoma prav je imela tudi tista tovarišica s terena Tabor, ki je pripovedovala o svoji »smoli« pri iskanju šivilje.

»Ves čas sem iskala dobro šiviljo, hitro in po želji mi je sešla perilo in preprostejše obleke. Ko sem se nazadnje oglasila pri njej, mi je pojasnila, da ne šiva več doma niti se ni vključila v mestno šivalnico, temveč je administratorka v potrošniški zadrugi.«

Ker je vprašanje ekspeditivnega dela v mestnih šivalnicah in krojačnicah stvar, ki jo bo treba rešiti, pa najsi bo z odpravo izjem pri določanju roka za izdelavo, še bolj pa za uvedbo novih hitrejših načinov dela ter izpolnitivjo kadra, bi bilo dobro, če bi se za njihovo delo in poslovanje pozanimala tudi ljudska inspekcija.

Organizacija razdeljevanja živil na Jesenicah mora biti boljša

Delovni kolektiv jeseniške železarnice ima ogromne naloge v naši prvi gospodarski petletki. Od njegovih uspehov je v veliki meri odvisen nadaljnji razvoj industrializacije in elektrifikacije države. Čim več železa in jekla bodo dele Jesenice, tem več strojev, železniških voz, avtomobilov, plugov, traktorjev, orodja, posode itd., tem prej bomo dvignili življenjsko raven delovnega ljudstva.

Jeseniški železarski revir šteje okoli 14.000 prebivalcev. Med njimi je največ delavcev, nameščencev, železničarjev in obrtnikov, zelo malo pa je vseh, ki žive od zaplate zemlje. Mestno samo ima neznatno poljedelsko založbo.

Preskrba prebivalstva z mesom, mlačobami, moko in kruhom se je v zadnjih mesecih precej izboljšala. Žal pa so še različne težave, ki med delovnimi ljudmi povzročajo nerazpoloženje. Pred trgovinami, mesnicami, mlekararnami in branjarijami stojijo po ure in ure dolge vrste ljudi, ker se boje, da bo blaga zmanjkalo ali da bodo dobili slabše vrste blaga. Tako je bil velik naval na trgovino, ki je prodajala sladkor, za otroke do 14 let po 100 din. Če bi se sladkor porazdelil na 14 poslovalnic, ki jih ima industrijski magazin, bi ne bilo upravičenega nezadovoljstva in zamudnega čakanja.

Iste težave se redno ponavljajo pri izdaji krompirja in sadja. Lokali so premajhni in potrebna bi bila primernejša na tržnica, za katero so načrti že izdelani.

KULTURA IN PROSVETA

Sindikalna kulturno-umetniška društva in skupine v tekmovanju za II. kongres Ljudske prosvete Slovenije

V času največje borbe za izpolnitev planskih nalog tretjega leta petletke, v času velikih gospodarskih in političnih zmagov pripravljamo vse ljudskoprosvetne organizacije, kulturno-umetniška društva in skupine na svoj II. kongres Ljudske prosvete Slovenije. Kongres bo manifestacija velikih zmagov naših delovnih ljudi na kulturnoprosvetnem področju, odraz zmagov, ki nujno spremljajo revolucionarni proces gospodarskega razvoja v dobi graditve socializma.

Pred II. kongresom LP Slovenije stojijo ogromne naloge. Pregledati bo morali uspehe in napake kulturnoprosvetne dejavnosti vse od I. kongresa, ki je bil marca 1947, to je od začetka naše petletke dalje, in dati na podlagi te analize nove smernice za bodoče delo.

Poseben poudarek tekmovanju in samemu kongresu daje uspešna borba KPJ in naših delovnih ljudi proti izdajstvu in revizionizmu v mednarodnem delavskem gibanju. V tem tekmovanju za resnico so naše kulturnoprosvetne organizacije, društva in skupine imele važno mesto in naloge, katere so častno izpolnile.

Pri kulturnoprosvetnem delu smo preostili velike težave, kljub slabim materialnim pogojem, ki še marsikje vladajo, kakor pomanjkanje prostorov, obdelave itd. Tako je na primer moški zbor SKUD »Slave Klovarec«, eden izmed naših najboljših zborov, vadal v slabih prostorih, pri karbidovih ali večkrat celo na prostem, pa ima kljub temu velike uspehe. Takih primerov je nič koliko. To dokazuje veliko zavest naših delovnih ljudi, ki se zavedajo svojega poslanstva in nalog pri dvigu in preobrazbi kulturne ravni našega delovnega ljudstva.

Sindikalna kulturno-umetniška društva in skupine so kot kulturno-umetniške organizacije delavskega razreda opravile svojo vodilno vlogo. V času od I. kongresa LPS je bilo ustanovljenih po sindikalnih podružnicah okrog 70 SKUD z nad 400 sekcijami in okoli 350 raznih kulturno-umetniških skupin. Samo v tem letu je bilo več tisoč raznih prireditev in nastopov, gostovanj v delovnih kolektivih in na vasi, nadalje več zelo uspešnih gostovanj v bratskih republikah, ki so prispevala k utrjevanju bratstva in enakosti in prenašanju kulturnih izkušenj med našimi narodi.

Pri teh velikih uspehih pa obstajajo še številne pomanjkljivosti in napake, ki jih bomo morali že v času tekmovanja za II. kongres LPS odpraviti. Največja napaka, ki zavira uspešen razvoj SKUD, je slaba povezava družtev s sindikalnimi forumi, kakor OS in KS ter upravami podružnic. SKUD niso prejelji z njihove strani le malo stvarnih političnokulturnih nalog, poleg tega pa so sindikalni forumi tudi premalo skrbeli za materialne pogoje kulturno-umetniških društev. Zato se je tudi zgodilo, da pevski zbor SKUD »Vesna« v Zagorju ni imel že tri mesece vaj, godba na pihala že 5 mesecev ter društvo praktično ne obstaja več. Od SKUD v Kočevju je ostala samo še dramska skupina, ki pa tudi ne dobiva potrebne pomoči. Takšni primeri so bili do nedavna še na Jesenicah, v Trbovljah in še marsikje drugje, kar je vzrok, da društva pozabljajo svojo vlogo, ki jo imajo, pozabljajo, da žive v času velikih zgodovinskih dogodkov. Pozabljajo, da je njihova naloga borba za dvig izobrazbe in kulture našega delovnega človeka, skrb za njegovo razredno in vzgojno novega socialističnega človeka.

Taki primeri so se dogajali povsod tam, kjer niso skrbeli za ideološko politično vzgojo članov društva. Premalo so razpravljali o vlogi kulture, o raznih vprašanih kulture, o internacionalizmu in nacionalnem momentu v kulturi, o tako zvanem zapadnjem »kulturi«, o socialistični kulturi in pačenju te kulture od strani vodstva VKP(b) itd.

Ta vprašanja bi morala naša društva obravnavati in proučevati, ne pa iti mimo njih, kakor da se njih ne tičejo. To vodi potem do vseh drugih napak v društvih, kakor organizacijska razblinje-

nost, sektaštvo itd. Dogodi se celo, da posamezna dela v programu ne prestrukturirajo temeljito, članom se ne pojasni dovolj marksistične družbene analize, dobe, v kateri je delo nastalo, niti avtorja in njegove napredne vloge.

V času pred II. kongresom LPS bodo imeli vsi SKUD svoje občne zbornice, na katerih bodo pregledali uspehe in ugotovili napake ter sprejeli delovne načrte za prihodnje leto. Na občnih zborih, ki so se že vršili, pa so se dogajale prav že omenjene napake, kot prenamajna skrb sindikalnih forumov za društva, popuščenje raznim malomeščanskim, delavskemu razredu tujim elementom, ki so zopet prišli v upravne odbore naših društev, zaradi česar tudi niso razpravljali v političnokulturni vzgoji in so sprejeli nesvarne, apolitične sklepe. Tak primer je konferenca SKUD »Vesna« v Zagorju, ki bi morala izvoliti delegate za okrajno skupščino, na katero pa je prišlo samo 9 članov, kar kaže, do kakšnih rezultatov lahko dovedejo takšne napake.

Nadalje je treba tekmovati za organizacijsko utrditev društev, poziviti sekcije in ustanovljati nove, mobilizirati novo aktivno in podporno članstvo, organizirati tečaje, ustvarjati glasbene šole, urejevati prostore itd.

Novih SKUD ne smemo ustanovljati brez predhodnih priprav. Kjer že obstajajo društva, se naj ne bi ustanovljala nova, temveč okrepljena tista, ki že delajo. Dogaja se namreč, da pred ustanovitvijo ne proučijo »Pravilnika SKUD«, zato nastaja vrsta organizacijskih zmed, kakor šahovska sekcija v SKUD Medvode, ki ne more biti sekcija SKUD, drugje zopet strokovni filmski krožki itd. Ponekod stremijo za tem, da ustanovljajo sindikalna društva tam, kjer ni pogojev, samo zaradi tega, da bi dobili materialno pomoč od sindikatov, čeprav so se zbrali pod to firmo vsi drugi, samo dobri člani sindikatov ne.

Na te napake bodo morala naša društva misliti in jih odpraviti, če bodo hotela izvršiti velike naloge, ki stoje pred njimi. Največja preizkušnja in prikaz kulturno-umetniškega dela v sindikalnih pa bodo okrajna, oblastna in republiška tekmovanja do II. kongresa LPS. Le dober mesec nas loči od okrajnih tekmovanj, na katerih se bodo zbirala najboljša društva in skupine za oblastna tekmovanja, ki se bodo vršila po 15. decembru. Le najboljše pevski zbori, folklorne skupine, godbe, orkestri, solisti in recitatorji bodo sprejeti na republiško tekmovanje, ki bo neposredno pred II. kongresom LPS. Najboljše skupine bodo nastopale pred delegati kongresa, kjer bodo sprejele nagrade in polvale. Takoj po kongresu gredo te skupine na zvezno tekmovanje v Beograd, kjer bodo dostojno prikazale kulturno-umetniško dejavnost delavskega razreda Slovenije.

Ker je čas kratek in ker bo konkurenca ostra, posebno na tekmovanju v Beogradu, morajo naše sindikalne organizacije napraviti vse, da te naloge častno izvedejo. November in december morata biti polna aktivnosti, priprav in resnega, odgovornega dela. Program naj se izbira med deli, ki ga skupine že počejo ali igrajo. Strokovne komisije bodo ocenjevale predvsem kakovost, idejnost in umetniško višino izvajane programa.

Podrobna pojasnila bo vsako društvo prejelo preko svojih sindikalnih forumov in na sestanku predsednikov in tajnikov SKUD na glavnem odboru Zveze sindikatov Slovenije.

To tekmovanje pa naj se vrši izven ostale družbene problematike, kakor borbe za plan, volitev v ljudske odbore itd. Okrajna in oblastna tekmovanja naj bodo v krajih in kolektivih, kjer se bije odločilna bitka za plan, predvsem v rudarskih kolektivih. Prav tako je treba nastope pred tekmovanjem usmerjati v ta važna industrijska mesta in kolektive. Konkreten plan gostovanj v rudarskih kolektivih bodo društva v kratkem prejela.

V. A.

nakazati oblike reševanja posameznih nalog. Predvsem pa bi ne smelo biti kulturnoprosvetnega referenta v sindikalnih organizacijah, ki bi ne bil podrobno seznanjen z vsebino »Priročnika«. Z obravnavo teh napak bo postal »Priročnik« res aktivist, ki ti svetuje na vsakem koraku.

—★—
V Družmirju so ustanovili SKUD

Naglo se je razneslo po Družmirju, da bodo imeli svoje kulturno umetniško društvo. Zbrali so se k ustanovnemu občnemu zboru ter izbrali najboljše ljudi v upravni in nadzorni odbor.

Vse dosežane kulturno in prosvetno delo v Družmirju je vodil kulturnoprosvetni svet, v katerem so delali le nekateri, zaradi česar tudi uspehi dela niso bili tako vidni. Sedaj pa se bo delo razživelo, Družmirje ne bo več spalo. V novoustanovljenem kulturno-umetniškem društvu se bodo vzgajali in izobraževali novi ljudje. Štiri sekcije, ki imajo mnogo prijateljev, so se začele z delom, katerega uspeh mora biti viden, da bo društvo vredno imena, katerega niso po narodnem heroju »Biba Röcke«.

SKUD Vinko Simončič-Gašper Nazarije je bilo ustanovljeno 26. junija 1949. Na ustanovnem občnem zboru si je društvo dodelo ime po narodnem heroju Vinku Simončiču-Gašperju, ki je padel kot komandant XIV. divizije v Savinjski dolini. V novoustanovljeno društvo se je vključila sindikalna godba LIP-a ter pevski zbor, kar je zaslug sindikalne podružnice LIP-a, predvsem predsednika Boršnjaka Jožeta in tajnika Lukača Jožeta, ki sta uvidela potrebo po ustanovitvi SKUD-a v Nazarijih.

V SKUD se je vključilo tudi nekaj namučencev LIP-a, posamezniki sindikalne podružnice GU ter iz drugih sindikalnih podružnic. Vseh prijaviteljev je bilo na dan ustanovnega občnega zbora 124.

Izmed vseh sekcij je najbolj aktivna godbena sekcija, ki šteje 20 godbenikov s kapelnikom. Godbo so ustanovili leta 1948 v zelo težkih pogojih, pri sindikalni podružnici LIP-a. Glavni pobornik za ustanovitev godbe je bil predsednik podružnice Boršnjak Jože. Prvi godbeniki ki so se danes, so bili tov. Slatinšek, Bider, Završnik in Krefelj. Prve instrumente so prejeli po zaslugi predsednika sindikalne podružnice Boršnjaka in sedanjega tajnika OLO Šoštanj Florjana Izidorja, od razpuščenega godbe iz Mozirja. Težave so bile v tem, ker ni bilo kapelnika, ki bi jih poučeval. Prvi godbeniki so se učili sami, kar pa jim ni vzelo poguma. Predsednik sindikalne podružnice tov. Boršnjak se je precej trudil in končno našel polom kapelnika šoštanjske godbe tov. Marina sedanjega kapelnika tov. Kralja Alojza.

S prihodom kapelnika Kralja so uspehi iz meseca v mesec vidno rastli. Godba obstaja šele eno leto, pa je imela 82 nastopov ter 5 koncertnih prireditev.

Pevski zbor je bil ustanovljen 1. septembra 1946. Za pevski zbor je treba pridobiti novih pevcev iz vrst članov sindikalne podružnice. Tudi za dramatik je precejšnje zanimanje.

Izredno veliko zanimanje je za folkloro. Z vajami pa so morali zaenkrat prenehati ker nimajo harmonikaša. Filmski krožek obiskuje 24 tečajnikov ter je edini v okraju Šoštanj.

Sekcija za domačo obrt v SKUD-u še ne obstaja, kar je predvsem krivda na odboru samem, ker ni posvečal nobene pozornosti tej sekciji.

Iz življenja knjižnic

V Mariboru so se v novembru sestali knjižničarji sindikalnih knjižnic na sestanku, ki ga je sklicala Centralna sindikalna knjižnica. Na sestanku so razpravljali o raznih važnih vprašanih in sklenili, da bodo v vsem svojem delu prvenstveno pridobivali in vzgajali bralce, redno pošiljali statistične podatke, skrbeli za pravilno izločanje knjig, redno prevzemali knjige v knjižarnah »Mladinska knjiga« in »Naša knjiga« in se še bolj povežali s Centralno sindikalno knjižnico. Vse stvari, važne za delo knjižničarjev, bodo stalno objavljene v »Vestniku« od 1. do 3. v mesecu.

Ljudska knjižnica Okrajnega sindikalnega sveta v Kranju je v zvezi s tekmovanjem pred kongresom Ljudske prosvete Slovenije organizirala štirinajstdnevni večerni knjižničarski tečaj, ki ga je obiskovalo dvanajst tečajnikov iz največjih tovarnih in sindikalnih podružnic v Kranju. Na ta način odstranjujejo v Kranju največjo oviro pri razvoju sindikalnih knjižnic, nestalnost in pomanjkanje kvalitetnega knjižničarskega kadra.

Delavska knjižnica v Ljubljani je v oktobru izposodila 10.015 knjig. Knjižnica je tem mesecu obiskalo 2427 bralcev, na novo se jih je vpisalo 158. Knjižnica je izmed domačih del največkrat izposodila

Razgledj št. 8-9

V Trstu izhaja slovenska leposlovna revija »Razgledj«, ki združuje v svojem krogu napredne kulturne delavce Slovenskega Primorja. Njen odgovorni urednik je Drago Pahor. Pred kratkim je izšla 8.—9. številka s pestro vsebino, ki priča o živahni ustvarjalni sili naših pesnikov in pisateljev na ozemlju STO-ja. Pismi so prispevali v novi dvojni številki Gema Hafner: Istrski akvarel, Samogovor; Ludovika Kalan: Večer ob morju; Črtomir Sinkovec: Tvoj bo smeh, Nevesti, Balada o drevu, V kriškem pristanu; Dušan Mevlja: Maščuj, Samodopadljivcu; Marička Znidaršič: Jutri bo pomlad; Zdravko Ocvirk: Osamljen.

Leposlovno prozo zastopata: Rade Pregare z daljšo novelo »Ded in vnuč« in Boris Pahor z zgodbo »Nesluteno vprašanje«. V obeh je viden odsev tržaškega miljeja in slovenskega narodnostnega vprašanja v Trstu. Zanimivo razpravo je napisal Lojze Berce o angleškem pisatelju Jamesu Joyceu v Trstu. Vladimir Bartol je napisal komentar o »Empedokleu«, tragikomediji človeške ničemurnosti in objavil odlomek iz III. dejanja. Poročila so prispevali: Bartol o osmi premieri SNG Goldonijev »Mirandoline« in o mapi 84 lesorezov s portreti slovenskih pesnikov in pisateljev, ki jo je izdal tržaški slikar Avgust Černigoj, Zorko Jelincič pa piše o umetnostnih razpravah v Trstu v sezoni 1948-49. Fran Šijanec o »slovenskih impresionistih in naših nalogah ob znani razstavi v Moderni galeriji v Ljubljani. V zapiskih beremo o francoskem književniku Jeanu Cassouju v Jugoslaviji, o dveh velikih obletnicah: 150 letnici rojstva A. S. Puškina in 200 letnici rojstva nemškega pesnika J. W. Goetheja.

O delu SKUD-a „Vinko Simončič-Gašper“ v Nazarijih

Kljub uspehom pa ima SKUD tudi razne težave, katere povzročajo predvsem člani sindikata, ki so samo člani SKUD-a, namesto, da bi tudi aktivno sodelovali v sekcijah. Na sejah se vse premalo obravnava idejno politično delo v SKUD-u. V društvo je vsekakor treba še pritegniti nove ljudi, tiste pa, ki so že člani SKUD-a, pridobiti za intenzivnejše delo. Ljudstvo Nazarij in okolice je željno kulturno umetniških prireditev, kar so pokazale tudi zadnje prireditve.

Zivljenje SKUD-a „Viktor Strel“ v Zidanem mostu

Sedanje sindikalno kulturno-umetniško društvo »Viktor Strel« ima svojo tradicijo že od leta 1902. Kljub velikim težavam, ki jih je premagovalo v teku let, si je postavilo svoj godbeni dom, ki sicer še ni popolnoma dograjen, a vendar služi svojemu namenu.

Druga svetovna vojna je glasbeno društvo težko prizadela. Okupator je pri umiku izropal in uničil polovico instrumentov in mnogo ostalega inventarja. Godbeni dom je bil ob zračnem napadu na Zidani most leta 1944 teško poškodovan.

Ena četrtna godbenikov je odšla v godzove ter se pridružila borcem NOV, trije tovariši so se vrnil, a trije so padli v borbi za svobodo, med njimi tovariš Viktor Strel, v čigar spomin se je društvo preimenovalo.

Danes ima društvo 28 aktivnih in okoli 400 podpornih članov. Zaslug za obstoj in napredek društva, ki je proslavilo leta 1947, svojo 45 letnico, pripada poleg kapelnika tudi vsem tovarišem godbenikom, ki marljivo sodelujejo za napredek glasbenega društva in skupnosti.

Nedavno je društvo priredilo v Loki daljši koncert v Domu onemoglih. Za oskrbovanca tega doma je bil to dan veselja, kateri jim je prinesel nekaj spremembe in veselega razpoloženja v njihovo življenje.

Ob zaključku koncerta so oskrbovanci izrazili glasbenemu društvu zahvalo, z željo, da bi jih še večkrat obiskali.

dela Prežihovega Voranca, mladina si najbolj izposoja Juleša Verna, od tujih klasikov je najbolj priljubljen Aleksej Tolstoj.

Sindikalna knjižnica Tkalnice hlačevine v Celju deluje od »Tedna napredne knjige« v novem kulturno opremljenem prostoru. Knjižnica nabavlja vse knjižne novosti in načrtno izpopolnjuje svojo knjižno zalogo tudi s predvojnimi kvalitetnimi deli. Knjižnica je vzorno urejena in razvija živahno knjižnično propagando, za kar uporablja okno novic in predvsem zvočnike. Knjižnica ima v načrtu, da bo v prihodnjem letu uredila tudi prostor za čitalnico. Sindikalna knjižnica Tkalnice hlačevine v Celju ne izposoja knjig samo članom sindikalne podružnice, ampak vsemu prebivalstvu svojega terena.

Sindikalna knjižnica Tovarne avtomobilov v Mariboru sicer še nima lastnega prostora, ima pa knjige urejene po knjižničarskih pravilih in shranjene v prostoru sindikalnega kulturno-umetniškega društva v zaprti omari. Posebno pohvalno je, da se ji je posrečilo s pravilno metodo dela pridobiti za stalne bralce več delavcev kot nameščencev.

Sindikalna knjižnica »Separacije« in jaška 3« v Trbovljah deluje po načrtu. Pridobila bo 50 novih obiskovalcev, predvsem iz vrst mladine, iz lastnih sredstev pa bo povečala knjižno zalogo za 115 knjig, enkrat mesečno bo prilejala bralne večere v rdečem kotičku in na dostojen način bo proslavila dneve važnih domačih in slovenskih pisateljev.

Sindikalna knjižnica kurilnice Ljubljana-Šiška je na slovesen način odprla knjižnico. Na množičnem sestanku sindikalne podružnice je ob tej priliki govoril tov. prof. Bogo Pregelj o pomenu napredne knjige v socialistični družbi.

S. M.

I. V. Stalin: O Leninu

Knjižica na 48 straneh, ki jo je izdala Cankarjeva založba v Ljubljani, vsebuje Stalinov razgovor s prvo ameriško delavsko delegacijo 9. septembra 1927 o tem, kaj je Lenin vnesel novega v splošno zakladnico marksizma; Stalinov govor na II. Vseveznem kongresu sovjetov 26. januarja 1924 ob Leninovi smrti, Stalinov članek ob petdesetletnici Leninovega rojstva; Lenin kot organizator in voditelj RKP (ruske komunistične partije); Stalinov govor na večeru kremenjskih tečajnikov 28. januarja 1924 o Leninu; Stalinov govor na predvolivnem zborovanju volivcev stalinskega volivnega okraja mesta Moskve 11. decembra 1937 v Velikem gledališču ter govor v Kremlju pri sprejemu znanstvenih delavcev visokih šol 17. maja 1938.

Bralce se bo iz te knjižice kratko in izčrpno poučil o Leninu, katerega nauk imenujemo danes leninizem — kar ni nič drugega kot marksizem epohe imperializma in proletarskih revolucij. Lenin je dalje razvil Marksov nauk v novih pogojih razrednega boja na načelih, ki sta jih postavila Marks in Engels.

Glede uspešne graditve socializma v obdobju diktature proletariata v prehod-

DRUGO JUGOSLOVANSKO GLASBENO TEKMOVANJE V LJUBLJANI

V Ljubljani bo v tednu od 20. do 27. novembra t. l. drugo tekmovanje reproductivnih glasbenih umetnikov FLRJ. Prvo tako tekmovanje, ki pa je ostalo v širši javnosti neopazeno, je bilo v decembru lanskega leta v Zagrebu.

Tekmovanje prireja ministrstvo za znanost in kulturo vlade FLRJ. Naša ljudska oblast stremi za tem, da postanejo prireditve te vrste stalen čimtelj v našem glasbenem kulturnem življenju in da se kvalitetno in organizacijsko iz leta v leto dvigajo. Tekmovanje so zanesljivo merilo ravni in napredka naše izvajalske glasbene umetnosti, bodisi po strokovni strani, bodisi po tem, koliko se razvija v smeri resnične, ljudske socialistične kulture; tekmovanja odkrivajo mlade reproductivne glasbene talente in jim nudijo možnost, da se uveljavljajo; prispevajo neposredno k medsebojnemu spoznavanju glasbene kulture jugoslovanskih narodov in s tem zblížujejo naše narode, utrjujejo njihovo enotnost.

Prijave za letošnje tekmovanje so zaključene.

Skupno število prijavljenih kandidatov je 82, od tega 43 instrumentalistov in 39 pevcev. Vse razpisane solopnevske kategorije so zasedene in sicer v naslednjem številčnem razmerju: koloraturni sopran 5, lirični sopran 7, dramatični sopran 4, mezzosopran 4, alt 2, lirični tenor 9, dramatični tenor 1, lirični bariton 2, dramatični bariton 1, bas 4. Instrumentalne stroke nudijo naslednjo sliko udeležbe: klavir 12, violina 8, flavta 3, oboa 1, klarinet 7, fagot 4, rog 5, harfa 3. Edino za violončelo se ni prijavil noben kandidat.

Iz ljudskih republik so se prijaviли kandidati v naslednjem razmerju: Srbija 40, Hrvaška 21, Slovenija 17, Makedonija 4. Iz ljudskih republik Bosne in Hercegovine ter Črne gore se za letošnje tekmovanje ni prijavil noben kandidat. Po narodnosti pa je med prijavitelji: 28 kandidatov Srbov, 25 Slovencev, 21 Hrvatov, 1 Makedonec, 1 Rus, 2 Čeha, 2 Madžara, 1 Bolgar in 1 Poljak.

50 je moških in 32 ženskih kandidatov. Po starosti jih je polovica med 25 in 30. letom, čeprav je starostna meja, ki jo postavlja pravilnik za udeležbo na tekmovanju, precej širša (od 18. do 40. leta).

Repertoar, ki so ga na osnovi predpisane okvirnega programa prijaviли tekmovalci, odgovarja v vseh strokah najvišjim koncertnim zahtevam. Po svoji izbiri in pestrosti zasluži repertoar že sam na sebi zanimanje, ker nudj pregled najpomembnejših del iz svetovne in jugoslovanske literature za posamezne instrumente odn. petje. Tekmovalno žirijo sestavljajo vodilni jugoslovanski glasbeni strokovnjaki pedagogi, kar jamči, da nam bodo pokazali rezultati tekmovanja stvarno sliko ravni naše mlade glasbene reproductivne umetnosti. Tekmovanje bo javno.

Zmagovalci se bodo predstavili javnosti ob zaključku tekmovanja še posebej na dveh sklepnih koncertih.

Vsem udeležencem tekmovanja sporočamo, da je z odlokom Ministrstva železnice FLRJ, št. 30839/49 z dne 17. septembra 1949 odobren 50% popust glasbenim umetnikom, ki bodo sodelovali na II. jugoslovanskem glasbenem tekmovanju. Popust velja za II. in III. razred brez in potniških viakov, razen motornih, od vseh postaj JZD do Ljubljane in nazaj v času od 17. do 30. novembra 1949 zaključno.

Tekmovalci kupijo pri odhodu vozno karto po redni vozni ceni. Vozna karta jim bo veljala za brezplačen povratek na osnovi posebnega potrdila o udeležbi na tekmovanju, ki jim ga bo izstavil Sekretariat organizacijskega odbora v Ljubljani. To potrdilo bodo morali tekmovalci pred pričetkom povratnega potovanja predložiti potniški blagajni postaje Ljubljana zaradi žigosanja. Udeležencem tekmovanja sporočamo, da bomo izstavili potrdila za brezplačen povratek z železnico na hrbtni strani potrdil o pravilni prijavi k tekmovanju, ki jih razpošiljamo vsem pravilno prijaviteljem kandidatov. Zaradi tega vabimo kandidato, ki smo jih naprosili za naknadno dopolnitev pristopnice na osnovi pravil in programa tekmovanja, da se te naši prošnji nemudoma odzovejo, ker jim sicer ne moremo izstaviti potrdila o pravilni prijavi. Vse kandidate naprošamo, da potrdila o pravilni prijavi k tekmovanju skrbno čuvajo. — Sekretariat organizacijskega odbora II. jugoslovanskega glasbenega tekmovanja.

Delo in razvoj kolektiva Tovarne usnja na Vrhniki dokaz uspešne graditve socializma z lastnimi silami v naši državi

S predelavo svinjskih kož v usnje za razne galanterijske predmete, si je naša usnjarska industrija, lahko rečemo, brezkonkurenčno osvojila svetovni trg. Med prvimi smo začeli s to vrsto industrije ter v izdelavi in kvaliteti svinjskega usnja dosegli prvo mesto v svetu.

Za izredno lepe, okusne ženske torbice, razne krovčke, aktovke, denarnice, in druge usnjene izdelke, ki jih pri nas izdeluje tovarna »TOKO« pri Domžalah, potrebujemo kvalitetno in lepo strojeno svinjsko kožo. Za stalen dvig proizvodnje in vedno boljše kvaliteto tega se bori kolektiva tovarna usnja v Kamniku in na Vrhniki. S svojimi izdelki reprezentira kolektiva našo usnjarsko industrijo v svetu, naši državi pa pomagala do dragocenih deviz — do novih strojev in strojnih naprav, ki jih potrebujemo za pospešeno graditev socializma.

O novi tovarni usnja na Vrhniki smo že pisali kmalu po njem dograditvi, pred tremi leti, ko je imela tovarna nešteto težav z začetno proizvodnjo, izgrajevanjem kolektiva takratnih okoliških kmetov in polproletarcev v kader zavestnih graditeljev socializma, poleg tega pa še težave zaradi nesodelovanja in razprtij med upravo podjetja, sindikatom in partijsko organizacijo.

Danes, po komaj treh letih obratovanja, se nam predstavi kolektiv v vse drugačni luči.

V industriji usnja na Vrhniki delajo brigade. Za višjo storilnost, za boljše kakovost! Z ozirom na lanske uspehe je kolektiv letos dvignil proizvodnjo za 40%, poslednji uspeh borbe za kvaliteto pa je izdelek krasnega safian usnja iz svinjske kože, kakršnega so doslej izdelovali le iz manj trpežne kože kozje.

Brigade so organizirane po obratih; v lužilnici, dodelavi vegetabilia, dodelavi kroma in v pomožnih delavnicah. Vsaka izmed brigad je razdeljena še na grupe, ki jih vodijo vodje grup. Najboljša je brigada v lužilnici pod vodstvom udarnika Pečak Jerneja, ki visoko presega plan. V tem oddelku delajo delavci že za leto 1950. Lužilnica je namreč z namakanjem kož in kasneje z odmaščevanjem in odstranjevanjem štetin predpriprava za nadaljnjo obdelavo in strojenje. Doba pripravljanja kož v lužilnici traja 3 mesece. Konec leta 1948 v tej tovarni niso imeli na zalogi svinjskih kož, kajti te so kmetje takrat prodajali še na tehtnico, razkosano in skupno z mesom po najvišjih cenah. To škodo je letos odpravila uredba o oddaji svinjskih kož v industrijska usnjarska podjetja. Pomanjkanje surovin v lužilnici konec preteklega leta pa je zaleklo priprave in delo v lužilnici v letošnji januar, februar in marec, kar je vzrok, da tovarna letos ne bo v celoti izpolnila plana. Vsekakor pa bodo delavci s sedanjim delom v lužilnici zajamčili nemoteno proizvodnjo v bodočem letu.

Operativne mesečne plane pa brigade dosegajo in v zadnjih dveh mesecih tudi znatno presega. Tako je uprava v začetku leta računala v najboljšem primeru na 75% izpolnitve letnega plana. Sedaj pa ga imajo izpolnjena že 70%, ob koncu leta pa ga bočejo izpolniti 86 do 90%. Za 29. novembr so si brigade namreč napovedale tekmovanje, v katerem hočejo za 20% preseči norme in operativne plane. K njihovu uspehu bo pripomoglo tekmovanje po Sirotanovičevem načinu dela, ki jim odkriva še nekatere pomanjkljivosti v organizaciji dela in katere nato v redni proizvodnji odpravljajo.

V tovarni so v nedeljo, 2. oktobra, organizirali tekmovanje po Sirotanovičevem načinu dela. Delavci so se dela udeležili stoddostno, kar je z ozirom na mlad proletarski kader vsekakor zelo velika zmaga. Upoštevati moramo, da so delavci iz Podlpe, Horjula in drugih okoliških krajev prišli šele nedavno od pluga in zemlje v tovarno, k strojem.

8 ur so po vseh oddelkih tovarne zagrizenostjo premagovali težave ter se borili za čim večjo storilnost. Organizacija dela so še izboljšali nameščenci, ki so tega dne pomagali v proizvodnji ter donášali in odnášali material, ki so ga potrebovali delavci pri strojni obdelavi. Tako so bili stroji stoddostno izkoriščani.

Delo pri natezanju kož; velike uspehe dosega udarnica Žakelj Marija

V celoti je tovarna v oddelkih lužilnice, predelave vegetabilia, predelave kroma in v pomožnih delavnicah dosegla 256% plana. Pri tekmovanju so se zlasti izkazali Miha Babič, mlad fant osemnajst let, ki dela v oddelku lužilnice pri odmaščevanju kož ter je kljub naporu fizičnemu delu dosegel 413% norme; Ivan Mozar, ki dela pri odstranjevanju štetin, je dosegel normo 413%; Janez Kovac pa 391%.

Tudi delavke, ki so zaposlene pri natezanju kož na okviru, so dosegle v tekmovanju pomembne uspehe, čeprav so

Izredno lepo in kvalitetno usnje je zasluga udarnikov, kakršen je tov. Petars Maks

večinoma novinke. Tako sta tovarišici Pišek in Urh izpolnili normo s 345%. Kvaliteta izdelkov je bila dobra.

Smoter tekmovanja pa ni bil samo v tem, da delavci enkrat pokažejo, kaj zmorejo s pravilno organizacijo dela, ampak da vsa spoznanja in izkušnje tudi uvedejo. Seznanili so se z mnogimi načini, ki jih prej niso uporabljali, s katerimi pa se proizvodnja zelo pospeši.

Spoznali so, da je nujno, da delavec, ki dela pri stroju, ne opravlja poleg tega še druga dela. Tako so n. pr. material sami donášali in odnášali in se celo mudili pri sortiranju kož. Vse to je glavno delo zelo zaviralo in v tem je tudi vzrok, da je delavec normo težje dosegal.

Z novimi načini, ki so jih pridobili s Sirotanovičevim tekmovanjem, je tovarna začela delati v oddelku dodelave vegetabilia kakor tudi pri posameznih fazah dela v drugih oddelkih.

V industriji usnja na Vrhniki pa je treba poleg uspešnega dela pohvaliti še skrb uprave, partijske in sindikalne organizacije, ki rešujejo vse probleme po izmenjavi prejšnjega direktorja v najtesnejši povezavi za življenjske pogoje članov kolektiva.

Menza, s katero so imeli v prvem letu obratovanja tovarne toliko težav in skrbi, zaradi raznih nepravilnosti in malverzacij, sedaj odlično posluje. Delavci so s hrano zadovoljni, k temu pa so pripomogli tudi sami, saj so obdelali ekonomijo s prostovoljnim delom tako, da je ekonomija Industrije usnja na Vrhniki, najbolj vzorno obdelana med ekonomijami usnjarskih podjetij v Sloveniji. Vsem okoliškim kmetom je vzor in številni so se že zanimali pri njih za razna semena, ki so prinesla ekonomiji letošnjo jesen izreden hektarski donos. Pridelkov iz ekonomije pa ni deležna le menza, temveč tudi delavci, ki se hranijo doma. Vse leto so bili oskrbljeni z zelenjavo, s sočivjem in drugim, po lastni ceni, sedaj pa so dobili tudi ves potreben krompir in druge jesenske pridelke. Ekonomija je presežke pridelkov prodajala tudi menzi »TOKO« in še nekaterim drugim menzam ter si je na ta način oskrbela potreben fond za nadaljnje investicije na lastni ekonomiji. Nepravilno pa je bilo s strani KLO-ja Vrhnika, da jim je to ekonomijo dodelil kljub ugodno rešeni vlogi, šele na številne urgence razmeroma kasno, marca letos ter je s svojim

zavlačevanjem po nepotrebnem podvojil napore članov kolektiva, ki so morali nato na vrat in na nos v nekaj tednih obdelati, posejati in zasaditi obširno ekonomijo.

Tovarna ima tudi vzorno urejen DID, kajti več kot 60% delavstva predstavljajo žene, ki so se v tej tovarni najštevilneje vključile v usnjarsko industrijo. DID je tovarna prevzela od KLO Vrhnika, ki se za nemogoče razmere v njem, ko je bil še v njihovi kompetenci, ni brigal ter ga iz zanemarjenega in umazanega stanja spremenil v ustanovo, kj po svoji urejenosti popolnoma ustreza namenu. Čez poletje so ves DID preselili za nekaj tednov na Bled, da so se otroci delavk naučili gorenjskega zraka. Sedaj imajo

v načrtu še ustanovitev mladinskega doma za šoloobvezne otroke članov kolektiva.

V veliko pomoč so materam-delavkam tudi šivalnica, krpalnica in čevljarna, ki jih rešujejo zamudnih opravil doma, ko se vrnejo z dela iz tovarne.

Šele, ko vidimo in spoznamo življenje v tej tovarni, nam postane jasno, da ne obratuje na Vrhniki nova tovarna zaradi novih, lepih, svetlih prostorov, temveč tovarna, nova v tem, da je kolektiv razumel namen dela in odnos do njega v obdobju socialistične graditve, obenem pa zaživel življenje, kakršno odgovarja socialističnemu delavcu, življenje ki ga bomo z vedno novimi pridobitvami in uspehi na gospodarskem polju še izboljšali.

Borba za izpolnitev plana do 29. novembra v mehaničnem oddelku CINKARNE v Celju

Vsesplošen delovni polet, najtesneje povezan s političnim delom Partije, je v cinkarni v polnem zamahu. Med najboljše oddelke, ki se dobro zavedajo, da je samo v delu in uspehih najboljši odgovor informbirojevskim revizionistom, spada mehanični oddelk cinkarne.

Vodja mehaničnega oddelka, nositelj medalje dela tov. Lenarčič se dobro zaveda, da je v delu in uspehih naša moč, zato posveča razdelitvi dela in organizaciji proizvodnih brigad v oddelku vso skrb, pri vsem svojem delu pa se naslanja na predloge komandantov brigad in na pomoč Partije in sindikalne organizacije.

Med najboljšimi brigadami v oddelku je brigada racionalizatorja tov. Mihe Napreta, ki šteje 4 člane. Ta se je zavezala na zadnjem proizvodno-političnem sestanku, da bo do praznika republike 29. novembra stavljen v pogon žerjav za razkladanje premoga. To bo drugi največji žerjav v Sloveniji, izdelan z lastnimi močmi in bo sprostil okrog 30 delovnih moči.

Toda brigadirji tov. Napreta se niso zadovoljili samo s to obveznostjo. Tov. Napret je organiziral delo tako, da je vsaka minuta popolnoma izkoriščena. Ko delo na montiranju žerjava zahteva odmor iz kakršnih koli razlogov, priskoči Napretova brigada na pomoč brigadi tov. Gregla, ki montira plinski generator. Brigada tov. Napreta je prejela 8. novembra tudi prehodno zastavico najboljših brigad v oddelku.

Brigada tov. Viktorja Gregla šteje 7 tovarišev. Na proizvodno-političnem sestanku so sprejeli glavno obveznost, da bo do 29. novembra 1949 začel obratovati plinski generator.

Brigada Avgusta Filipa, ki v Krškem ob Savi montira peč za praženje cinkove rude, se je zavezala, da bo peč gotova do 29. novembra. S tem bo omogočeno tovarni »Celuzo« v Krškem povečanje proizvodnje žveplene kisline.

Velika zasluga teh brigad je, da sta sami izdelali in usposobili večje in manjše nadomestne dele za pogon motorjev pri žerjavu. V enem mesecu so pripravili te brigade na ta način okrog 40 tisoč dinarjev. Pomembno je to delo tudi zato, ker smo vse takšne dele prej uvažali iz držav ljudske demokracije in Sovjetske zveze.

Tudi brigada tov. Jožeta Fidlerja, ki šteje 4 tovariše, ključavnice, se je zavezala, da bodo vsa dvigala in prašni kotli delali nepretrgoma in ne bo v tem tekmovanju nobenega zastoja. Na videz mala obveznost, toda ena najvažnejših, kajti ves proces v cinkarni je povezan tako, da z zamudami zaradi okvar dvigal in prašnih kotlov lahko nastane velik zastoj pri proizvodnji.

Kako velikega pomena je pravilna organizacija dela in proizvodnih brigad v mehaničnem oddelku dokazuje dejstvo,

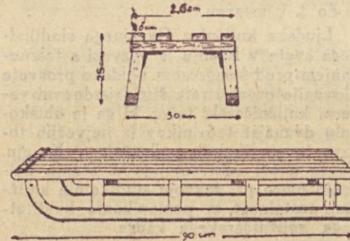
da je v stari Jugoslaviji bilo zaposlenih v tem oddelku skupno okrog 35 ljudi. V socialistični Jugoslaviji, ko se je podjetje povečalo na štirikratno predvono, pa vzdržuje in izvršuje nove objekte in naprave (žerjave, generatorje, destilacijske peči, sušilnice itd.) največ 70 delavcev. Tak delovni polet je možen samo pod novimi delovnimi pogoji in pravi socialistični državi, kakršna je Jugoslavija.

Med uspešna izvenplanska dela pa moramo šteti usposabljanje Diesel-lokomotive, ki jo je v neuporabnem stanju podjetje sprejelo od rudnika Trepcé. Tovariši iz mehaničnega oddelka so jo pripravili v pičlih 14 dneh. Nadomestne dele so izdelali sami.

Ko govorimo o velikem delovnem poletu in socialističnem tekmovanju v cinkarni, pa moramo na drugi strani ugotoviti slabo točko pri upravnem odboru sindikalne podružnice. Kulturnoprosvetna komisija zaostaja namreč za delovnim poletom kolektiva. Vsi uspehi od najmanjšega do največjega so velik prispevek kolektiva k osamosvojitvi naše države, so pušice resnice, ki najbolj bolijo informbirojevce. Zato je treba, da kulturnoprosvetna komisija organizira aktivne agitatorjev-delavcev, ki bodo poneli glas o uspehih na vas, posebno važno je to sedaj v času predvolivnih sestankov na vasi. Naj naš delovni kmet zve, kako se delavec bori in kakšne uspehe dosega v borbi za boljše življenje delovnega ljudstva. Dalje, uspehov delavcev-posameznikov in brigad, pa tudi nameščencev ne spremlja nazorna agitacija. Grafikoni so postavljeni, vendar se ne izpolnjujejo redno vsak čas. Obveznosti mehaničnega oddelka, sprejete v počastitev 29. novembra, niso znane ostalim delavcem, da ne govorimo o nekaterih nameščencih, ki sploh ne vedo, kaj se godi v oddelkih, kar je predvsem krivda kulturnoprosvetne komisije, ki kakor izgleda, živi in dela bolj stihljivo. Partijska in sindikalna organizacija bosta morali razbremeniti ali pa predlagati novega kulturnoprosvetnega referenta, kajti sedanjim ne utegne uspešno voditi delo kulturnoprosvetne komisije po vseh sektorjih vzporedno s hitrim tempom in poletom delovnega kolektiva. Tudi referent za tarife in tekmovanje se bo moral bolj poglobiti v delo svojega sektorja. Prehodne zastavice niso povsod v oddelkih na najvidnejšem mestu niti ni poleg zastavice kakršnega koli napisisa brigade ali oddelka, ki ima v posesti zastavico. Zastava mora biti na delovišču brigade ali oddelka, zraven pa grafikon brigade ali vidno napisana obveznost ali odstotek presežene norme, s katero si je brigada ali oddelk zastavo priboril, poleg tega pa še obveznost, dana za prihodnji mesec, kar je seveda vse delo kulturnoprosvetne komisije in tarifno-tekmovalne komisije.

IZDELAJMO ČIM VEČ SANI IN SMUČI

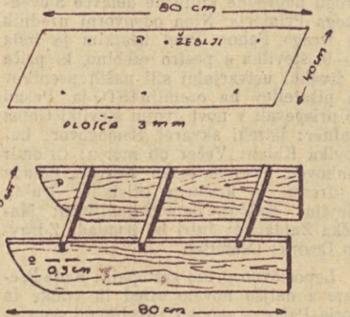
Se kratak čas nas loči od zaključka leta. V naših kolektivih in ustanovah se bije ostra borba za doseg čim boljših rezultatov do Dneva republike, za časten

doprinos k volitvam, za uspešno zaključitev tretjega leta petletke.

Pri vseh velikih naporih se delavski razred jasno zaveda, da ne gradi lepše bodočnosti samo sebi, temveč v prvi vrsti svojim otrokom.

Na pobudo nekaterih kolektivov in v soglasju s CK LMS priporočamo vsem kolektivom in ustanovam, da kot svoj doprinos k novoletni jelki pristopijo k

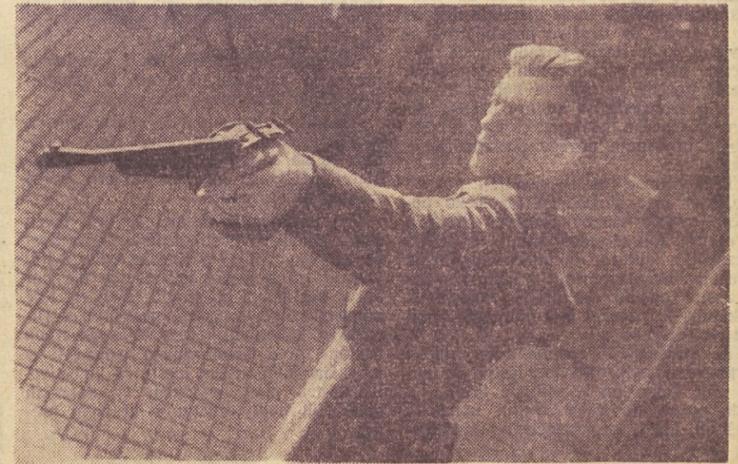
izdelovanju preprostih smuč, sani in drsalk za naše najmlajše. Naj ne bo kolektiva, ki ne bo z njim lastno iniciativno in iznajdljivostjo izbral vse možnosti, da izdelata čim več teh predmetov, ki bodo v veliko veselje našim najmlajšim. Okrajni in krajevni sveti naj skupno z mladinsko organizacijo vodijo te akcije.

Prinašamo nekaj vzorcev, ki nam prikazujejo, s kako enostavnimi sredstvi se lahko izdelajo sani.

Urejuje uredniški odbor: Glavni urednik T. Selškar. — Uredništvo (telefon 45-38) Miklošičeva 22/II. — Uprava (telef 49-70) Masarykova 14/II v Ljubljani. — Izhaja vsak petek — Mesečna naročnina din 12 Štev. ček. položnice 6-90603-9. — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

VELIK USPEH JUGOSLOVANSKIH STRELCEV NA SVETOVNEM PRVENSTVU V BUENOS AIRESU

Tudi naši strelci fizikturniki, ki sodelujejo na svetovnem prvenstvu v streljanju, dosegajo in rušijo tudi na tem prvenstvu rekorde svetovnih mojstrov in se uvrščajo med prve strelce sveta. V najvažnejši disciplini tekmovanja

Planinc Franc si je priboril na svetovnem prvenstvu dve sebrni kolajni

za svetovno prvenstvo v streljanju z vojaško puško za ekipni plasman, ki pomeni dejansko uradno prvenstvo sveta, je Jugoslavija zasedla drugo mesto. Naši tekmovalci so premagali poleg ostalih držav Švico, Argentino, Finsko, Norveško, Čile, ZDA in druge države, ki so na prejšnjih prvenstvih odnesle večino zmag in v katerih je strelstvo že stara tradicija.

Ta uspeh naših strelcev daleč presega vse naše dosedanje uspehe v tej panogi športa in je vsem obrekovalcem naše Partije in našega vodstva ponoven dokaz, kako se jugoslovanski športniki častno bore za zmago svoje socialistične domovine.

Tudi inozemski tisk in radio, ki prinašajo poročila, govore o sijajnem plasmanu naših strelcev, pišejo, da so Jugoslovani presenetili, čeprav je bilo pričakovati dobrih uspehov glede na ugodne pogoje za razvoj športa v socialistični Jugoslaviji. Nedvomno je tudi za naše narode to velik dogodek, saj so naši strelci zasedli lansko leto na svetovnem prvenstvu sedmo mesto, letos pa so v tej najvažnejši disciplini kar drugi.

V naši državni reprezentanci se posebno odlikuje Franc Planinc, predsednik sindikalne podružnice »Elektrotelne« iz Ljubljane, ki si je osvojil že kar dve srebrni kolajni in s tem tudi naziv svetovnega mojstra v streljanju.

Po eno srebrno kolajno pa so si osvojili do sedaj kot posamezniki Mihorko, Petrovič in Kratošvil, bronasto kolajno pa sta prejela Tošnič in Markovič.

Svetovno prvenstvo v streljanju pa še ni končano. Posebno zanimiva bo

borba v streljanju s pištolo, saj bo tudi v tej disciplini zastopal našo državo Franc Planinc, ki je v tej disciplini slovenski, državni in balkanski prvak.

Našim strelcem želimo še nadaljnjih uspehov in jim čestitamo k velikim zmagi.

MNOŽIČNA UDELEŽBA NA SINDIKALNEM PRVENSTVU LJUBLJANE V ŠAHU

Prihodnji teden bodo tekmovale sindikalne podružnice v šahu. Po številu udeležencev je to doslej najmožnejša šahovska prireditelj v Ljubljani. Pripravljenih je 89 ekip. Med njimi je 80 moških in 9 žensk, ki bodo letos prvič tekmovale. Tekmovanja se bo udeležilo 568 moških in 38 žensk, pri čemer pa niso vsi šteti rezervni igralci.

Moški bodo igrali v treh ligah. Prva liga je razdeljena na štiri skupine po šest igralcev, druga liga na štiri skupine po 8 igralcev, tretja liga na tri skupine po 7 igralcev. Osem ženskih ekip bo nastopalo v posebnih skupinah. Prva liga bo igrala vsak četrti, druga in tretja ter ženske pa vsako sredo. Igralni čas je določen od 19.30 do 23.30 ure.

Množično tekmovanje se bo v kratkem času razvilo po vsej Sloveniji. Te dni bo GO ZSS odd. za fizkulturo s šahovsko zvezo Slovenije razposlal vsem OSS-om in KSS-om navodila. Po tekmovanjih v okrajnih bodo šahisti v oblastih sami okrajni prvaki. Komšno se bodo okrajni prvaki pomerili med seboj za osvojevalce prvenstva LRS v šahu.